

THEOSOFIA

In dit nummer:

- De natuur en onze rol,
Tim Boyd
- Een eerbetoon aan H.P. Blavatsky,
Danielle Audoin
- Theosoof zijn,
Nathalie Durand
- Het jainisme,
Mireille Dubois
- Krishnamurti en het theosofisch onderricht,
Nano Leguay
- Pad tot Zelfrealisatie,
Sundari Siddhartha

Vrijheid van denken

The Theosophical Society (Adyar) heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van, zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven.

Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden.

Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningingen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van The Theosophical Society (Adyar) ernstig om deze fundamentele principes van de vereniging te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 118 • nr. 1 - maart 2017
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland
ISSN 0040-5868

Redactie
Saskia Campert
Els Rijneker (hoofdred.)

Theosofische Vereniging
in Nederland
Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam

Abonnementen
Nederland en België
voor 2017 - € 25,-

Daarbuiten worden
extra verzendkosten in
rekening gebracht.
Administratiekosten
bij herinnering € 5,-
Losse nummers € 7,-
excl. verzendkosten.

Schilderij voorpagina
Magdalena de Coninck
www.deconinck.exto.nl

Opmaak Theo Mondij

© 2017
Secretariaat redactie:
T.V.N.
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk,
fotokopie, of op enig andere
wijze, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

Inhoud

De natuur en onze rol, <i>Tim Boyd</i>	5
Een eerbetoon aan H.P. Blavatsky, <i>Danielle Audoin</i>	11
Theosoof zijn, <i>Nathalie Durand</i>	15
Het jainisme, <i>Mireille Dubois</i>	19
Verenigings activiteiten	23
Krishnamurti en het theosofisch onderricht, <i>Nano Leguay</i>	27
Pad tot Zelfrealisatie, <i>Sundari Siddhartha</i>	33
JONGE THEOSOFEN laten van zich horen, <i>Interview</i>	37
De Europese Federatie van de Theosophical Society, <i>Verslag</i>	39
Overdenking, <i>Saskia Campert</i>	41
Bestuurstafel	44
Adressen Theosofische Vereniging	46

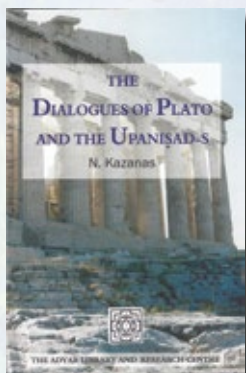
De Theosofische Vereniging in Nederland is niet
verantwoordelijk voor enigerlei mening in dit tijdschrift
tot uiting gebracht, tenzij vevat in een officieel document.

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 5672

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

N. Kazanas

The Dialogues of Plato and The Upanisads

The Adyar Library and Research Center

The Adyar Library Pamphlet Series No. 57

35 pagina's, gebrocheerd

ISBN: 8185141495 – Prijs € 4,50

De zoektocht naar zelfkennis of liefde tot de wijsheid is het centrale thema van de Griekse filosofie en van de Upanishadische traditie. Prof. Nicholas Kazanas bespreekt in deze publicatie de in het oogspringende overeenkomsten, de fundamentele verschillen tussen de upanishadische leringen en de dialogen van Plato over ziel, lichaam, begeerte, opvoeding en reïncarnatie. Een goed leesbaar betoog.

N. Kazanas

Vedic and Mesopotamian Interactions

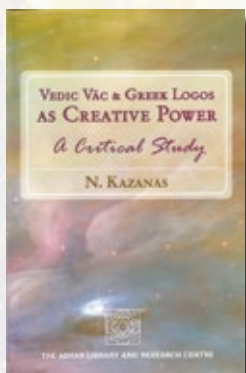
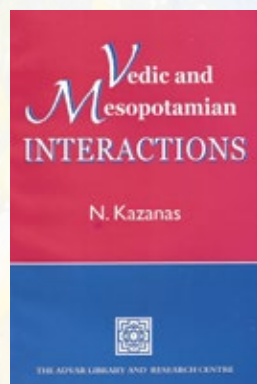
The Adyar Library and Research Center

The Adyar Library Pamphlet Series No. 62

90 pagina's, paperback

ISBN: 818514155X – Prijs € 5,50

De *Rig Veda* bevat een groot deel van het Indo-Europese mythologische erfgoed. De verering van zon, maan, vuur enzovoort zijn universele motieven. In zijn verhandeling voert Prof. Nicholas Kazanas zeer interessante studies aan over gemeenschappelijke elementen die gevonden kunnen worden in de vedische en mesopotamische tradities en culturen en hij toont aan dat ze uit India stammen. Enkele van de thema's en legenden die hier beschreven worden gaan over de zeven zieners, de vloed, de koe van overvloed, de schildpad, het koningschap, wiskunde, astronomie enzovoort.

N. Kazanas

Vedic Vac & Greek Logos as Creative Power A Critical Study

The Adyar Library and Research Center

The Adyar Library Pamphlet Series No. 65

57 pagina's, paperback

ISBN: 8185141622 – Prijs € 17,50

De schepping van het universum is altijd ervaren als een problematisch onderwerp. In diverse klassieke teksten worden verschillende theorieën voorgesteld. 'Vac', in de *Veda*'s, is een scheppende godheid, en de leer van Vac-Brahma stelt de schepping van het universum voor als tot stand komend door spraak. De leer over de Griekse logos gaat ook uit van spraak en rede. In deze publicatie legt Prof. Nicholas Kazanas een interessante beschouwing voor op de cosmogenetische kracht van het woord, zoals men die aantreft in de vedische, christelijke, joodse, Griekse en Egyptische tradities en culturen.

De natuur en onze rol Tim Boyd

Tim Boyd is International President van The Theosophical Society (Adyar).

Dit artikel verscheen in *The Theosophist* met als titel *Nature and Our Role*.

Iedereen, van een kind tot iemand op hoge leeftijd, heeft een duidelijk beeld van de betekenis en waarde van de natuur. Geen boek of studie is daarvoor nodig. Als we het woordenboek raadplegen zal de definitie ongeveer als volgt luiden: 'Natuur is het verschijnsel van de fysieke wereld in zijn totaliteit; het omvat alles behalve menselijke wezens en hun creaties.' Dit is een probleem omdat het een nauwgezette weergave is van de huidige stand van het menselijk bewustzijn: er bestaat *wij* en daarnaast is er *alles wat is*, met zijn processen en cycli.

Veel wereldgodsdiensten, vooral in de westerse wereld, brengen de idee naar voren dat het de rol van de mensheid is om te heersen over de natuur. In de handen van een 'ontwikkelde' mensheid is dat geen slechte zaak: controle uitoefenen is een ideale situatie als het vanuit het perspectief van een hoger bewustzijn wordt gedaan. Een afgeleid religieus concept behelst dat het onze rol als menselijke wezens is in relatie tot de natuur, dat we 'rentmeesters' van de natuur zijn.

Gezien de relatief onderontwikkelde staat van onze huidige mensheid, worden deze ideeën op een erg vreemde manier geïnterpreteerd. Heerschappij wordt overheersing; rentmeesterschap wordt eigendom. Een rentmeester is iemand aan wie de verantwoordelijkheid voor zorg en begeleiding is toegewezen, over een huishouden, over treinpassagiers, enzovoort. Onze relatie met de wereld van de natuur is behoorlijk vreemd geworden. Als ingebeelde eigenaren van dit alles bevinden we ons in een ongezonde relatie tot wat ons leven ondersteunt en waarmee we onafscheidelijk zijn verbonden.

Zelfs al is het geen bewuste gedachte, iedereen erkent de waarde van de natuur. Het is een universele waarde. Net zoals iedereen vriendelijkheid, eerlijkheid enzovoort wenst, zo ook wenst en waardeert iedereen de natuur. Zelfs iemand die zijn brood verdient met het vervuilen van het milieu, wil een huis kopen bij een onbedorven strand of een onvervuilde bergtop. De reden is dat we, zelfs op een oppervlakkig niveau, inzien dat bepaalde dingen binnenin ons gebeuren als we in de nabijheid

van de wereld van de natuur verkeren. Er is een gevoel van rust, een ontspanning die iedereen gaat voelen. Er bestaat ook de mogelijkheid tot het soort inspiratie waarover diegenen spraken die door de eeuwen heen mystieke ervaringen hadden. In het algemeen waren dergelijke ervaringen verbonden met tijden waarin zij in contact stonden met de natuur. Wij weten dat allemaal.

Omdat het gedrag van de natuur erg verschilt van de menselijke gedragspatronen heeft dit een diepgaand effect op onze emoties en gedachten. Het grote verschil tussen het transformatievermogen van de natuur en dat van menselijke wezens is dat de wereld van de natuur stabiel is, niet wisselend al naar gelang stemmingen, grillen of onvoorziene omstandigheden. We weten vandaag dat de zon morgen weer opkomt. Iemand in Chicago stuurde me zojuist foto's van een boom in mijn achtertuin; precies op dit moment ontluiken de bloemen aan de boom omdat het, nu ik dit artikel schrijf, weer april is. En in deze maand april, net zoals de vorige april, net zoals alle maanden april in de herinnering van de mens, is dit het patroon geweest: het is regelmatig, onwankelbaar, harmonieus.

Zelfs bij die gelegenheden waarbij we dingen ervaren die we zien als afwijkend van het natuurlijk patroon wordt het evenwicht uit zichzelf weer hersteld. Ongeveer vijfendertig jaar geleden vond in de Verenigde Staten van Amerika een geweldige aardbeving plaats, een natuurlijke gebeurtenis. In de staat Washington kwam de berg Sint Helena, sinds mensenheugenis een niet-actieve vulkaan, plotseling tot leven. Hij werd al enige tijd in de gaten gehouden, want het was bekend dat er iets stond te gebeuren. Toen hij uitbrak, waren de media van de hele wereld ter plekke en konden verslag doen. Toen hij uiteindelijke explodeerde werd de volledige noordzijde van de berg weggeslagen. Men had time-lapse-fotografische beelden van een normaal uitzijnde berg, vervolgens een groeiende bobbel, een nog grotere bobbel, gevolgd door de explosie die reikte tot kilometers in de omtrek. Alles in de omgeving werd zwart van het roet. Ieder levend wezen, kilometers in de omtrek, stierf onmiddellijk. Alle door mensen gemaakte gebouwen, die onze macht en bestendigheid schenen te bevestigen, waren in één klap verwoest: bruggen, spoorwegen, wegen, huizen, alles verdween in enkele ogenblikken.

Twee of drie jaar na de uitbarsting vloog ik over het gebied van de uitbarsting en ik had nog nooit zoiets gezien. Kilometers rond het epicentrum van de explosie leek het of ik naar het oppervlak van de maan keek. Alles was grijs; niets leefde of bewoog meer in dat gebied. Het meest opmerkelijke was dat vóór de uitbarsting weelderige bossen de berg bedekten, maar dat nu alle bomen plat lagen. Van boven gezien lag iedere boom, ongeacht waar deze zich ten tijde van de explosie bevond, op de grond met de wortels in de richting van de plek waar deze natuurlijke kracht in de wereld was geëxplodeerd. Bomen van vierentwintig meter lagen op de grond alsof een kind tandenstokers had uitgestrooid. De mate van verwoesting was onvoorstelbaar.

Tien jaar later vloog ik toevallig weer over het gebied. Het was niet meer te herkennen. Nieuw groen leven was ontsproten, dieren hadden de plek weer bevolkt, in grotere aantallen dan vroeger, planten groeiden veel weelderiger omdat de vulka-

nische as de bodem vruchtbaarder dan ooit had gemaakt. Het proces dat alle leven had stopgezet, bracht het nu weer overvloedig terug. Dit is de wereld van de natuur.

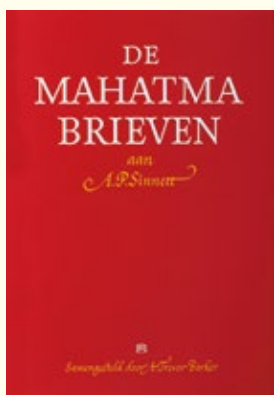
In theosofische geschriften neemt het begrip 'natuur' een belangrijke plaats in. In de *Proloog* van *De Geheime Leer* van H.P. Blavatsky (HPB) vinden we de drie grondstellingen. Zij moedigt studenten met klem aan een goed begrip van deze grondstellingen te ontwikkelen alvorens te pogen een dieper begrip van de leringen te ontwikkelen. De eerste grondstelling gaat over het Absolute, de tweede over het cyclische en de derde spreekt over de fundamentele gelijkheid van alle zielen met de Overziel en de verplichte pelgrimstocht van de ziel. Deze derde grondstelling handelt over de natuur.

Voor alles wat een individualiteit verwerft, dus om zo te zeggen voor ieder van ons, bestaat een proces dat, in de woorden van de derde fundamentele grondstelling, begint met een 'natuurlijke impuls' die wordt gevolgd door 'zelfveroorzaakte en 'zelf-geleide' inspanningen. De natuurlijke impuls is wat ons in het begin tot het vermogen brengt van individualisering brengt. We hebben erover gelezen en ervan gehoord, maar wat betekent 'natuurlijke impuls' eigenlijk? Wat deze grondstelling zegt is dat bij de eerste niveaus van onze ontwikkeling de belangrijkste invloed tot ons ontluiken wordt opgewekt of voortgebracht door de wereld van de natuur. Het is nog niet het niveau waarop wij de keuzes maken die ons in lijn brengen met deze processen. Op de eerste niveaus van onze bewustzijnsontwikkeling hebben we het gevoel alsof we door de natuur worden aangevallen en ons moeten verdedigen, dus reageren we. Het is dit reactieve niveau dat de ontwikkeling van bewustzijn in gang zet.

Het bovenstaande wordt geïllustreerd in het leven van de Boeddha. De legende vertelt ons hoe het proces, dat ertoe leidde dat Siddhartha de Boeddha werd, zijn toppunt bereikte op het moment dat hij nog een prins was in het luxueuze huis van zijn koninklijke vader. Het verhaal vertelt hoe de prins drie uitstapjes buiten de muren van het koninklijk paleis maakte, omdat hij de wereld daarbuiten wilde zien. Zijn vader – die hem had beschermd tegen de ervaring van alles wat niet jeugdig, vibrerend en vol leven was – zorgde er nadrukkelijk voor dat geen arme mensen op straat aanwezig waren en dat langs zijn route alles wat vies, oud of verzwakt was verwijderd was. Zo kon zijn zoon naar buiten gaan zonder in verleiding te worden gebracht om zijn ogen af te wenden van zijn prinselijk leven. Op de eerste dag dat hij in zijn koets naar buiten ging zag hij iemand die ziek was, verzwakt en met open zweren op zijn lichaam. Hij had nog nooit zoiets gezien, dus vroeg hij zijn koetsier wat 'dat' was. Het antwoord was dat dit een ziek mens was. Zijn volgende vraag was: 'Als dit een mens is en ik ben een mens, zal dit dan ook met mij gebeuren?' En het antwoord was: 'Ja, het gebeurt met alle menselijke wezens.' De prins zei: 'Breng mij terug naar het paleis.' De uitstapjes werden nog twee dagen herhaald. De tweede dag dat hij naar buiten ging, zag hij een oude man met een stok, gebogen, langzaam bewegend, met grijs haar en rimpels die in zijn gezicht gegroefd waren. Hij had nog

nooit zoiets gezien en stelde weer een vraag. Hij kreeg een soortgelijk antwoord: 'Ook u zult dit ervaren als u gelukkig genoeg bent om lang te leven.' De derde keer zag hij een lijk en het was de eerste keer dat hij dit tegenkwam. Een soortgelijk antwoord: 'U zult ook sterven.' Naar verluidt zijn dit de gebeurtenissen die Siddhartha, de prins, tot het pad brachten dat maakte dat hij de Boeddha werd. Deze natuurlijke cycli van ziekte, ouderdom en dood waren naar zijn gevoel de essentiële punten die de bron vormden van de angsten van de gehele mensheid, en die de basis waren voor een defensieve mentaliteit die geen ruimte liet voor een dieper ervaren van wat de natuur kon opbaren. De *Stem van de Stilte* focust op het niveau waarop we hebben besloten dat inspanningen vanuit door onszelf veroorzaakt zullen worden, dat we de middelen zelf ontwikkelen om deze wereld tegemoet te red en ons bewustzijn te ontplooiën. In dit kleine boekje wordt gezegd: *Spot niet met Karma noch met de onwrikbare wetten van de natuur*. Het begin van de opening naar een dieper begrip van de wereld van de natuur is het moment waarop we stoppen met weerstand bieden en onszelf te verdedigen; als we stoppen met ingaan tegen de onveranderbare cycli van de natuur.

Noodzakelijkerwijs zijn wij een deel van de natuur, niet ervan gescheiden. Al haar processen werken op ieder moment in ons. Het is niet iets wat door weerstand veranderd kan worden. Het enige wat door weerstand verandert is de staat van ons eigen bewustzijn in een toestand van niet op ons gemak (ill-at-ease) en ziekte (disease). Ziekte komt voort uit onze weerstand tegen datgene wat inherent is. *Spot niet met Karma noch met de onwrikbare wetten van de natuur* is dus het punt van waaruit we beginnen.

We maken deel uit van de natuur, maar tegelijkertijd zijn we *meer* dan de natuur. Dit is het punt waar het enigszins complex wordt. In één van *De Mahatma Brieven* wordt gezegd: *We geloven alleen in STOF, in stof als zichtbare natuur en stof in haar onzichtbaarheid* (bladzijde 64). Deze brief zegt verder: *Stof is natuur*. Prakriti is natuur. Het menselijk wezen is de combinatie van geest, of purusha, en stof, of prakriti: geest en natuur zijn verbonden door een denkvermogen met de mogelijkheid het universum te omarmen. Zelfs al zijn we deel van de natuur, onze rol verschilt fundamenteel van ieder ander schepsel in de natuurlijke wereld. Op het moment dat we haar begrijpen en omarmen, dan ontvouwen we ons werkelijk. Dit is het pad dat *De Stem van de Stilte* en de leringen van de Mahatma's trachten te verduidelijken, en tot de realisatie waarvan zij ons inspireren.

De natuur is altijd in beweging, in wording. Op ieder moment creëert zij nieuwe vormen die beter beantwoorden aan het zich ontwikkelende en ontvouwende bewustzijn. Zij creëert vormen, vernietigt die en creëert nieuwe. De natuur heeft een richting; zij gaat niet achteruit. Zij is constant bezig vormen naar buiten te brengen die passend zijn voor het nieuwe niveau van groei. Een dergelijk begrijpen opent een zeker pad voor ons als menselijke wezens die de waarde van een spirituele

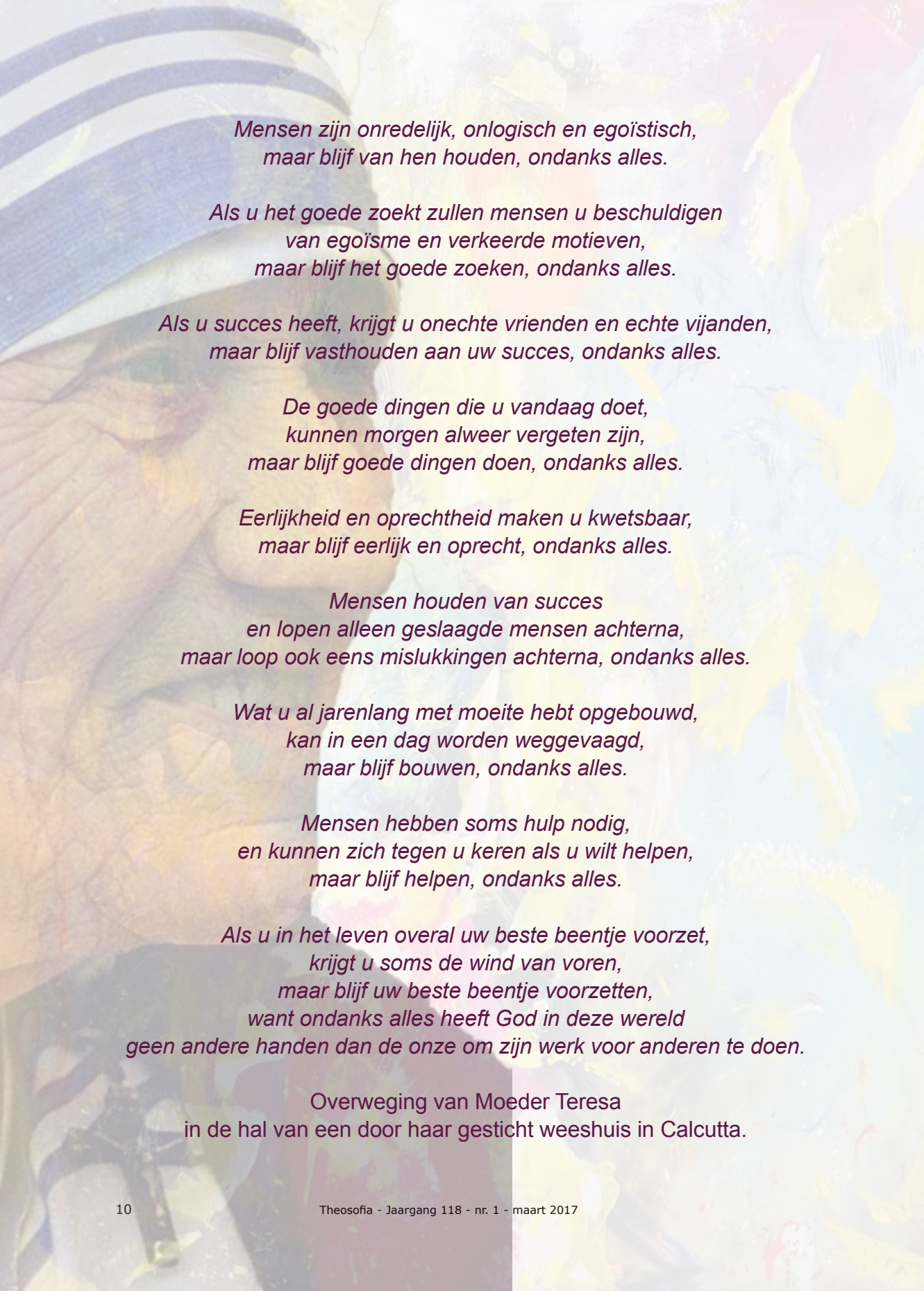
uitdrukking zien. Het pad is beschreven in *De Stem van de Stilte: Help de natuur en houd niet op met haar samen te werken; en de natuur zal u beschouwen als één van haar scheppers en voor u buigen (Drie wegen, één Pad, bladzijde 45, vers 66)*. Zij zal gehoorzamen. Het is heel helder, maar dat wil niet zeggen dat het gemakkelijk is. Het pad voor ons is om eerst de natuur te begrijpen, onze onscheidbare rol daarin te erkennen, en haar vervolgens te helpen bij haar ontwikkeling.

Het theosofische pad is in belangrijke mate verschillend van andere benaderingen van het spirituele leven. Bij veel benaderingen is het belangrijke kernpunt verschillend beschreven als verlichting, bevrijding of verlossing. Verlossing is echter een persoonlijk doel. Het ligt voor de hand dat zij alle wezens ten goede komt, maar het doel wordt gemotiveerd door persoonlijke verwezenlijking. Dit is niet vreemd aan de theosofische benadering; het maakt er deel van uit. De benadering van de persoon die de theosofische weg heeft omarmd, is er echter een van discipelschap, met als doel een deel van het zware karma te verlichten dat de rest van de mensheid ervaart; om te trachten hulp te bieden bij de ontluiking en wording van de rest van de natuurlijke wereld. Dat is een heel ander pad dan simpelweg proberen uit het rad van samsara, de kringloop van geboorten, te stappen.

Onnodig te zeggen dat dit, gezien de aard van de natuur, een eindeloze opgave is. Op het menselijke vlak moet het besef wat natuur is en wat onze wisselwerking met haar moet zijn, uitrijzen boven de grenzen van het gangbare denken. Naarmate we ondervinden dat we enige realisatie over de aard van de natuur en over onze eigen rol daarin ervaren, spreidt dit zich noodzakelijkerwijs uit over anderen. Dit is deel van onze taak, binnen het stelsel van de natuur.

Uit: *The Theosophist*, juni 2015
Vertaling: S.C.

*Mensen zijn onredelijk, onlogisch en egoïstisch,
maar blijf van hen houden, ondanks alles.*

*Als u het goede zoekt zullen mensen u beschuldigen
van egoïsme en verkeerde motieven,
maar blijf het goede zoeken, ondanks alles.*

*Als u succes heeft, krijgt u onechte vrienden en echte vijanden,
maar blijf vasthouden aan uw succes, ondanks alles.*

*De goede dingen die u vandaag doet,
kunnen morgen alweer vergeten zijn,
maar blijf goede dingen doen, ondanks alles.*

*Eerlijkheid en oprechtheid maken u kwetsbaar,
maar blijf eerlijk en oprecht, ondanks alles.*

*Mensen houden van succes
en lopen alleen geslaagde mensen achterna,
maar loop ook eens mislukkingen achterna, ondanks alles.*

*Wat u al jarenlang met moeite hebt opgebouwd,
kan in een dag worden weggevaagd,
maar blijf bouwen, ondanks alles.*

*Mensen hebben soms hulp nodig,
en kunnen zich tegen u keren als u wilt helpen,
maar blijf helpen, ondanks alles.*

*Als u in het leven overal uw beste beentje voorzet,
krijgt u soms de wind van voren,
maar blijf uw beste beentje voorzetten,
want ondanks alles heeft God in deze wereld
geen andere handen dan de onze om zijn werk voor anderen te doen.*

*Overweging van Moeder Teresa
in de hal van een door haar gesticht weeshuis in Calcutta.*

Een eerbetoon aan H.P. Blavatsky Danielle Audoin

Danielle Audoin is lid van de Franse afdeling van The Theosophical Society (Adyar) en schrijfster van *Een benadering van Theosofie, Une approche de Yoga, Message de la Société Théosophique à travers ses Présidents* en *De Gulden Treden van Helena P. Blavatsky*. Onderstaand artikel wordt geplaatst in verband met Witte Lotusdag op 8 mei.

Ieder jaar op Witte Lotus Dag, 8 mei, de dag waarop we herdenken dat mevrouw Blavatsky (HPB) in 1891 het licht is binnengegaan, betuigen wij haar onze diepe dankbaarheid en vernieuwen wij onze trouw aan The Theosophical Society (Adyar), (hierna te noemen TS), dit instrument dat zij oprichtte voor de uitstraling van de theosofie.

Wat wij weten over het leven van HPB kan ons met bewondering vervullen, maar tegelijkertijd raken we in de war want zij leek niet de 'middenweg' te bewandelen die heer Boeddha voorstond. Toch waren haar buitensporigheden, haar heftigheden en haar tegenstrijdigheden slechts het oppervlakkige aspect van haar karakter. Haar ware aard had een stabiliteit die zich manifesteerde in een onwankelbare toewijding aan de Meesters en het werk dat zij haar hadden toevertrouwd, en in een evenwichtigheid zonder welke zij nooit weerstand had kunnen bieden aan de aanvallen waar zij het slachtoffer van was, noch het hoofd had kunnen bieden aan haar immense taak, ondanks een tekortschietende gezondheid en de extreme druk die op haar schouders lag. Bij haar bevond de middenweg, te weten het evenwicht en de stabiliteit, zich in haar diepste aard en deze werd net zo min aangetast door de excessen van haar persoonlijkheid als de bodem van de oceaan door de stormen die zijn oppervlakte beroeren.

Wij hebben al te zeer de neiging iedereen te oordelen naar onze eigen maatstaven. Levend aan de oppervlakte van ons zelf en daarmee volledig geïdentificeerd, kunnen we ons niet voorstellen wat er gebeurt bij een wezen waarvan het bewustzijn op een dieper niveau is ontwaakt. HPB is voor ons een mysterie dat we niet moeten willen begrijpen. Zij was tegelijkertijd zeer menselijk, zowel in haar zwakheden als in haar kwaliteiten, en helemaal uniek, met capaciteiten die kunnen worden toegeschreven aan een bovenmenselijk wezen.

Zij zegt over zichzelf dat haar Meester haar innerlijke Zelf heeft 'opgeroepen' door dit uit zijn slaap te halen, en dat dit anders nooit het bewuste bestaan had bereikt -

althans in ieder geval niet in dit leven (uit *The Real Blavatsky* door W. Kingsland). Het is dit innerlijk ontwaken dat een zeer menselijke persoonlijkheid doorstraalde en haar deze onverschrokken moed, deze uitzonderlijke zuiverheid, dit krachtige intellect gaf dat niemand kon ontkennen.

De persoonlijkheid zal altijd een beperkt werktuig blijven voor de uitdrukking van het innerlijk Zelf. In het geval van HPB dragen de zeer specifieke opdracht die haar door de Meesters was toevertrouwd en het fysieke en morele lijden dat zij doorstond in zekere mate bij tot een begrip voor de reacties van haar persoonlijkheid. Is dat niet zo bij iedereen op wie de druk van het innerlijk Zelf erg sterk is? Er is sprake van een dynamische manifestatie van de ontwaakte geest die de persoonlijkheid overhoop gooit om haar geschikter te maken voor het werk, en dit kan, van buitenaf gezien, wellicht verkeerd worden uitgelegd.

Bij alle leiders van de TS, in het verleden en het heden, kunnen we menselijke zwakheden ontdekken. Wat echter belangrijk is, en wat uitsluitend in overweging moet worden genomen, is de boodschap die zij de wereld in brachten. Geen van hen heeft zich ooit als voorbeeld bestempeld. Mevrouw Blavatsky zei van zichzelf: *HPB is niet onfeilbaar. Volg dus de weg die ik wijs, maar volg mij niet, volg niet mijn weg.* Zeer verhelderende raadgevingen kunnen ons worden gegeven door mensen die niet op echte leraren lijken. Om daar echter gebruik van te kunnen maken moeten we ons bevrijden van het verkeerde idee dat alleen een 'heilig' mens ons les kan geven.

Alle leiders van de TS hebben geprobeerd de door HPB getoonde weg te volgen. Door dat te doen hebben ze weliswaar vergissingen kunnen maken, maar hebben ze ook nieuwe perspectieven kunnen bieden op het grote mysterie dat theosofie is. HPB heeft de eerste aanzet gegeven en daarvoor moeten wij haar zeer dankbaar zijn. De theosofische beweging kent een eigen dynamiek, een evolutionaire ontwikkeling. Ieder lid van de TS heeft de opdracht om, door zelf vragen te stellen bij de leringen, op eigen kracht het mysterie te onderzoeken en bij te dragen aan het opbloeien van een theosofisch bewustzijn.

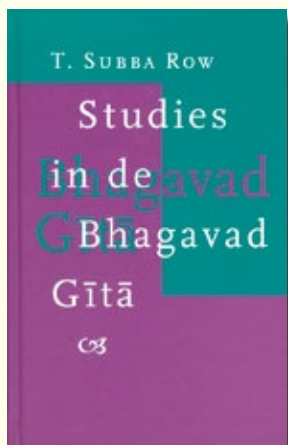
De geschriften van HPB zijn uitermate gedetailleerd en soms onduidelijk. De theosofische literatuur verbergt paradoxen (schijnbare ongerijmdheden) en raadsels in zich. We moeten echter niet vergeten dat paradoxen en raadsels inherent zijn aan de verbale uitdrukkingmogelijkheden van spiritueel onderricht. Onze vocabulaire is niet geschikt voor zaken die uitstijgen boven het mentale niveau, dus misvormen of beperken de woorden die een leraar gebruikt bij zijn poging niveaus te beschrijven boven het normale bewustzijn, welke hij zelf heeft kunnen waarnemen en begrijpen. Om te voorkomen dat het woord wordt beschouwd als het onderliggende beeld gebruikt hij paradoxen, opdat de student zich niet kan opsluiten in zijn eigen interpretatie.

Paradoxen en raadsels zijn bedoeld om de onwrikbaarheid van het intellect te doorbreken en zodoende enkele spirituele stralen de kans te geven in het mentale bewustzijn door te dringen. Eén van de paradoxen van de theosofische leringen is dat

er enerzijds fundamentele grondstellingen zijn, maar anderzijds geen dogma's. Dit wil zeggen dat de fundamentele grondstellingen niet op dogmatische wijze moeten worden geïnterpreteerd, maar slechts moeten worden gezien als leidende richtlijnen die ons in staat stellen om zelf na te denken.

We begaan een vergissing als we een van wereldse criteria afgeleide logica zoeken in het gedrag van HPB, maar wij begaan dezelfde vergissing als we een intellectuele logica zoeken in de overvloed aan leringen die zij ons heeft gegeven. We begaan een nog veel grotere vergissing als we denken haar leringen te hebben begrepen. Door de paradoxen, de raadsels en de onduidelijkheden te accepteren staan we veel meer open voor de leringen dan wanneer we proberen ze op te lossen of wanneer we ze willen begrijpen. Twijfels en onzekerheden vormen een noodzakelijke basis waardoor de student een onderzoekende geest behoudt, en de TS dynamisch en levend blijft.

In 1888 richtte HPB deze boodschap tot de Amerikaanse theosofen: *Orthodoxie in theosofie is noch mogelijk noch wenselijk. Het is de diversiteit van meningen, binnen zekere grenzen, die ervoor zorgt dat de TS een levendig en gezond lichaam blijft, ondanks tal van andere lelijke trekken. Deze nuttige verschillen zouden onmogelijk worden als er niet een even grote mate van onzekerheid bestond in het brein van theosofiestudenten, en de TS zou degenereren tot een sekte waarin een benauwd en stereotiep geloof de plaats zou innemen van de spirituele, van de waarheid levende adem en van een steeds groeiend bewustzijn.*

Hoe kan studie van *De Geheime Leer* of van werken als de *Upanishads*, de *Bhagavad Gita* leiden tot een steeds groeiend bewustzijn? In de mate waarin zij een verandering van onze mentale activiteit bevordert, waarin zij tot stand brengt wat HPB noemt *nieuwe paden in de hersenen*. Het denken heeft namelijk de neiging om steeds dezelfde sporen te volgen, zich vast te klampen aan een intellectuele logica die het verhindert op de een of andere manier een sprong door de lucht te maken. Het is een nieuw soort inspanning die het denken open stelt voor wat buiten ons normale bevattingsvermogen ligt, buiten de klassieke denkpatronen, en die toegang geeft tot een steeds groeiend bewustzijn. Dit bewustzijn is geen geleerdheid, maar een spiritueel ontwaken. Dit ontwaken te begeleiden, dát is de taak van de TS.

Er bestaat een nauwe samenhang tussen de ontwikkeling van spirituele eigenschappen en de manier waarop het brein functioneert. Een vasthoudend logisch en rationeel brein blijft gevangene van de dualiteit en inherente tegenstellingen op de lagere niveaus van de manifestatie zoals goed/slecht, aantrekking/afstoting, enzovoort. Dit zijn natuurlijk zeer geruststellende handvatten, maar zij houden ons vast op een horizontaal niveau en verhinderen ons de toegang tot de hoogte en diepte der dingen. De regels van de vlakke meetkunde gelden niet als men de ruim-

temeetkunde (stereometrie) betreedt, en een student die de logica van de vlakke meetkunde goed heeft begrepen kan volledig de weg kwijtraken als hij zich op het terrein van de ruimtemeetkunde begeeft. Zo werkt dat ook voor ons uit, als we worden geconfronteerd met de paradoxen en raadsels die ieder serieus en authentiek spiritueel onderricht doorspekken.

Als we ons van de wijs kunnen laten brengen door het leven en het werk van HPB, zelfs met het risico de weg kwijt te raken, zal een verandering van onze hersenactiviteit plaatsvinden, en dit zal het begin van een spiritueel ontwaken zijn. Het gaat er niet om de volmaaktheid van de menselijke natuur te verwezenlijken, wat misschien niets anders is dan een subtiele pretentie van het ego. Het gaat erom, op basis van een correct leven een doorbraak uit de menselijke natuur te bewerkstelligen en de god in de mens te doen ontwaken. Als het innerlijke Zelf uit zijn slaap wordt gewekt, straalt het door de persoonlijkheid heen, hoe deze ook is. De menselijke mogelijkheden passen zich aan het goddelijke streven aan. Er ontstaat een harmonisatie tussen het goddelijke en het menselijke in de mens. Men begeeft zich naar een evenwicht, dat ook een eenwording en het begin van geluk is.

Laten we dank zeggen aan HPB, die ons door haar leven en werk de weg heeft getoond naar een nieuwe manier van denken, die ons, door een gat te slaan in ons denken, de kans bood om boven onszelf uit te stijgen.

Uit: *Le Lotus Bleu*, mei 2016

Vertaling: S.C.

Overleden TVN lid

De heer R. Heijboer uit Bergen, Noord Holland.
Hij was 91 jaar en lid sinds 1946.

Moge onze liefde en dankbaarheid hem
begeleiden op zijn verdere zielereis.

Theosoof zijn Nathalie Durand

Nathalie Durand studeert en werkt als vrijwilligster op het hoofdkantoor van de Franse afdeling van The Theosophical Society (Adyar) in Parijs.

Tijdens een symposium van de IERTA (l'Institut d'Étude et de Recherche pour la Théosophie Appliquée) hield zij deze lezing.

Vandaag wijden wij enige spreektijd aan de theosofische vereniging (TS). We kunnen ons afvragen of het simpele feit lid te zijn van de TS ook betekent dat wij theosoof zijn, want wat is 'theosoof zijn'? Laten we in algemene zin proberen enkele elementen van een antwoord aan te dragen.

Om te beginnen kunnen we een deel van de definitie uit het *Theosofisch Glossarium* van mevrouw H.P. Blavatsky (HPB) overnemen: *Theosofen: een naam die vele mystici zichzelf gegeven hebben in verscheidene tijden van de geschiedenis... Allen die ware liefde voor goddelijke Wijsheid en Waarheid koesteren hadden en hebben recht op die naam, meer dan zij die zich de benaming toegeëigend hebben, maar een leven leiden of daden stellen die tegengesteld zijn aan de beginselen van de theosofie* (bladzijde 450). Wij hebben hier een eerste element van een antwoord: theosoof zijn betekent een leven leiden en handelen in overeenstemming met de grondbeginselen van de theosofie. Laten we in herinnering brengen dat theosofie komt uit het Griekse 'Theos-sophia' wat 'goddelijke wijsheid' betekent. Theosoof zal dus hij zijn die de goddelijke wijsheid bestudeert en zijn daden in overeenstemming brengt met deze wijsheid.

Deze grondbeginselen zijn verbonden met de drie doeleinden van de TS:

- 1) het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur
- 2) het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap
- 3) het onderzoeken van de onverklaarde wetten in de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

Letterlijk genomen is hij die met deze drie doeleinden heeft ingestemd en streeft ernaar te leven, een theosoof. Dit kan betekenen dat het accepteren van deze drie doeleinden reeds een eerste stap is in de definitie van theosoof. Toch kunnen we nog verder gaan.

In de geschiedenis van de theosofie hebben grote theosofen – ik zal slechts enkelen noemen – ons de te volgen weg getoond. Allereerst mevrouw Blavatsky en kolonel Olcott, die de stichters zijn. In *De Sleutel tot de Theosofie* is geschreven: *De TS richt zich op dit unieke principe: de essentiële broederschap van alle mensen ... De geïnspireerde stichters maakten van broederschap de essentie van hun leer en de essentie van het leven ...* Zij zijn de voorlopers van een manier van leven met respect voor de natuurwetten, de antieke wijsheid. Vervolgens hebben Annie Besant en Charles Webster Leadbeater dit zelfde levensprincipe gevolgd. Zij hebben voor het zelfde doel gewerkt: de mensheid dienen. Zou theosoof zijn betekenen zich te richten op dit hoge ideaal dat bestaat uit het dienen van de mensheid? Verder kunnen we denken aan

allen die in het kielzog van deze wezens zijn voortgegaan en werken om dit ideaal levend te houden.

Ieder van hen heeft zijn leven gewijd aan de ontwikkeling van ons bewustzijn. Door hun daden en toewijding hebben zij het mogelijk gemaakt een deel van de sluier van onze onwetendheid, onze blindheid en onze conditionering op te lichten. Door hun onvermoeibare werkkraft, hun volharding, hun geloof in dit ideaal van de ontwikkeling van de mensheid, hebben zij ons - op hun manier - de sleutels aangereikt om onszelf beter te kennen en het leven dat ons omringt en waarin wij allen verenigd zijn, beter te begrijpen. Zij hebben hun eigen persoonlijkheid opgeofferd om zich ten dienste van de mensheid te stellen. Ze hebben de durf, de kracht en de moed gehad om met dit ideaal te leven. Hun levens kunnen als voorbeeld dienen.

Wat nu voor ons belangrijk is, is de vraag hoe we een theosoof kunnen zijn in ons huidige leven. Laten we een eenvoudig voorbeeld uit onze levenservaringen nemen. Er is een tijdstip waarop in ons bewustzijn helder en duidelijk essentiële, zo niet existentiële vragen opduiken, die zin geven aan ons leven en waarop we antwoorden nodig hebben. Allemaal hebben we ons vragen gesteld, heel vaak als gevolg van meer of minder pijnlijke gebeurtenissen, volgend op bijzondere gebeurtenissen (oorlog, ziekte, overlijden, geweld, enzovoort) die we op verschillende manieren hebben beleefd: met fysieke, emotionele, mentale pijn, of met alle drie tegelijk.

Heel vaak zijn wij na dergelijke gebeurtenissen geneigd om meer aandacht te schenken aan onze leerboeken, aan onze vrienden en aan allen die ons omringen, omdat wij antwoorden op onze ellende zoeken. Wij merken dat we behoefte hebben aan een ander soort 'voedsel'. Zo worden we ertoe gebracht de 'juiste persoon' op het juiste moment te ontmoeten.

Bij deze persoon komt men ertoe de pijnlijke momenten van dat moment te uiten en hem de vragen te stellen die onbeantwoord lijken: *Waarom overkomt mij dit? Wat heb ik gedaan dat ik zo moet lijden? Waarom is de wereld zo gewelddadig? Waarom*

is er geen vrede in deze wereld? De persoon stelt voor te helpen en begint over theosofie te spreken. Hij heeft welwillend, kalm en geduldig geluisterd en accepteert u, zonder te oordelen, zoals u bent in uw verdriet. Hij gaat deze behoefte om te begrijpen bij u wakker maken, door u enkele elementen van antwoorden te geven. Uw behoefte aan gerelateerde onderwerpen gaat langzamerhand vertienvoudigen. U hebt het idee enigszins bevrijd te zijn van die onderzoekingsdrang door een meer helder begrip dat over u komt. Tegelijkertijd voelt u in deze persoon, door zijn manier van naar u te kijken, met u te praten, door het gedrag dat hij vertoont, een zekere verlichting. Waarom heeft hij deze kalmte, deze sereniteit in zich terwijl we in de zelfde wereld leven? Hoe doet hij dit? Waarom blijft hij zo stabiel terwijl hij net als u en ik heen en weer wordt geslingerd door de onophoudelijke bewegingen van dit leven? Wat zijn dan de karakteristieken die een theosoof definiëren?

Om het idee even aan te tippen, herhaal ik de woorden van Annie Besant in *Het theosofisch leven: De houding van een theosoof zou die van een student in het leven moeten zijn*.

Zou de theosofiestudent heden ten dage hij zijn, die liefde uitstraalt, ongeacht de gebeurtenissen in dit leven, die probeert steeds vooruit te gaan, steeds verder in zijn onderzoekingen, die moeite doet zichzelf te leren kennen, die probeert het leven en zijn mysteries te begrijpen? Maar evenzo hij die de sleutels die hem zijn aangereikt door hen die hem zijn voorgegaan in praktijk brengt en een theosofisch leven leidt met kennis van het zelf. Hij leeft met een open geest en een welwillend hart voor iedereen. Tegelijkertijd verwerft hij, in de mate waarin hij vooruitgang boekt in zijn studie van de natuurwetten, iets meer onderscheidingsvermogen in het leven, een beter begrip van wat hem omringt en wie hij is. Dit vereist werken aan zichzelf, een observeren van zichzelf op ieder moment. De gemeenschappelijke eigenschap van iedere theosoof is de zoektocht naar waarheid. Een eeuwige student zijn, een toegewijde onderzoeker, bij wie het geloof en het vertrouwen in het leven in staat zal zijn hem te steunen tijdens zijn leven vol inspanningen. Noch de kritische houding, noch de loochening door de mensen die zijn pad kruisen, zullen hem ontmoedigen op zijn pad naar het door hem gekozen ideaal: de mensheid te hulp komen.

In ons dagelijks leven zullen we ernaar streven welwillend en altruïstisch te zijn, altijd klaar om te helpen, met wijsheid en onderscheidingsvermogen. Alle hindernissen die we zullen tegenkomen, alle inspanningen die we doen, zullen op één doel gericht zijn: het welzijn van allen. Dit houdt in dat we ons bewust zijn van onze verplichtingen en verantwoordelijkheden in het leven van alledag, allereerst ten opzichte van onszelf: respect hebben voor ons lichaam, wat de hygiëne van een correct leven inhoudt, autonoom zijn in het eigen leven, vervolgens ten opzichte van onze eigen familie, onze partner, onze kinderen, ons werk, respect hebben voor alle levensvormen, respect hebben voor onze aarde die ons ontvangt, respect hebben voor onze buurman die een andere mening over godsdienst en gedragingen heeft. Hoe meer we zullen studeren, hoe meer we naar onszelf kijken en aandacht schenken aan de wetten van de natuur, des te meer worden we ons bewust van onze verantwoordelijkheid ten opzichte van onze gedachten, woorden en daden in het alomvattende doel van de evolutie. Onze opdracht als theosoof is dit hoge ideaal

van eenheid in ons dagelijks leven in praktijk te brengen.

Theosoof zijn vraagt om dagelijks werk aan zichzelf, zichzelf observeren, zijn persoonlijkheid ten dienste stellen van deze eenheid, als een broeder of zuster zijn voor anderen, ten voordele van de mensheid. Dit moet beginnen in alle kleine daden van ons huidige leven, maar ook in onze gedachten en woorden. Onze opdracht is steeds voor anderen te werken, want wat we voor onze buurman doen, doen we ook voor onszelf. Tijdens onze ontwikkeling in dit leven, door onze studies en onze ervaringen zal het besef van deze eenheid stap voor stap in ons groeien, en ziedaar het beoogde doel van theosoof zijn: zichzelf verbeteren om de wereld te verbeteren, leven ten voordele van de mensheid, van de evolutie.

Om deze spreektijd te beëindigen: als wij vastbesloten zijn de ladder naar dit hoge theosofische ideaal te beklimmen en een theosofisch leven te leiden, weet dan dat op welke sport we ons ook bevinden, zij die ons zijn voorgedaan ons de hand reiken om ons verder omhoog te helpen.

Uit: *Le Lotus Bleu*, juni/juli 2016

Vertaling: S.C.

Het jainisme Mireille Dubois

Mireille Dubois is sinds 2015 lid van de Belgische Theosofische Vereniging en aangesloten bij het Studiecentrum Open Paradigma in Antwerpen.

Dit artikel van haar hand verscheen in *Het Witte Lotusblad* van december 2016, uitgegeven door Loge Witte Lotus in België.

Geen enkele religie ter wereld heeft het principe van geweldloosheid, met haar toepasbaarheid in het leven, zo diepgaand en systematisch uitgelegd als het jainisme... Bhagwan Mahavira mag zeker gerespecteerd worden als de grootste autoriteit op het gebied van geweldloosheid (Gandhi).

India is de bakermat van drie oude religies: het hindoeïsme, het boeddhisme en het jainisme. Deze oosterse overtuigingen zijn gebaseerd op het diepe geloof in de theorie van karma en wedergeboorte (de kringloop van het leven) en proberen aldus een holistische balans te vinden tussen onze materiële verlangens en de zoektocht naar innerlijke vrede, om zo te streven naar het doorbreken van deze cirkel die uiteindelijk leidt naar de verlossing (moksha). Deze religies hebben veel symbolen, begrippen en gebruiken gemeenschappelijk, maar elk geeft er een eigen betekenis aan. In het westen zijn twee van deze religies relatief bekend, maar het jainisme blijft voor vele mensen een onbekend iets. Dit komt omdat het voornamelijk binnen India bleef.

Op filosofisch vlak leunt het jainisme aan tegen het boeddhisme, maar op ritueel gebied lijkt het op het hindoeïsme. Desondanks is het een aparte geloofsvorm die in Antwerpen niet onbekend meer is, omdat het de religie is van de meeste diamantairs. In Wilrijk staat een prachtige witte tempel waarvan de blokken marmer werden bewerkt in India.

De jains vormen een kleine maar belangrijke gemeenschap. Op religieus en filosofisch gebied staan zij hoog in aanzien door hun ver doorgedreven ethische principes en ascetisme rond geweldloosheid.

De naam 'jain' is afgeleid van het Sanskriet woord 'jina' wat 'overwinnaar' betekent. Daarmee bedoelt men iemand die zichzelf, en alle passies en begeerten heeft overwonnen en volledig onthecht is van wereldse zaken. Jains vereren geen goden, maar een reeks van vierentwintig van dergelijke geestelijke veroveraars. Het zijn perfecte wezens die op aarde verschijnen om de mensen de weg naar verlossing te tonen. Deze leermeesters worden ook 'tirthankara's' genoemd: makers (kara's) van een doorwaadbare plaats (tirtha) in de rivier van het leven.

णमो अरिहंताणं
 णमो सिद्धाणं
 णमो आयरियाणं
 णमो उवज्झायाणं
 णमो लोएसव्वसाहूणं
 एसो पंच णमो यारो
 सव्व पावप्पणासणो
 मंगलाणं च सव्वेसिं
 पढमं हवइ मंगलम्

Het jainisme plaatst de vierentwintig tirthankara's in een ver, door ons niet te achterhalen verleden. De laatste twee tirthankara's waren echter wel historische figuren. Lord Parshva (de drieëntwintigste) die leefde in de negende eeuw en Lord Mahavira (de vierentwintigste) in de zesde eeuw, beiden van onze tijdrekening. Lord Mahavira wordt soms als stichter beschouwd, maar in feite hervormde hij de leer die al eerder bestond. Alle tirthankara's kennen een min of meer gelijke levensloop: ze worden geboren als prins en doen afstand van de wereldse zaken om te leven als rondtrekkende asceet. Na vele jaren van vasten en mediteren bereiken zij het stadium van alwetendheid, en na hun dood de verlossing uit de kringloop van wedergeboorten. Als dusdanig geldt hun leven als voorbeeld dat elke jain voor ogen moet houden. In vergelijking met de andere Indiase religies heeft het jainisme vooral de cosmologie en de metafysica rond karma grondig uitgewerkt.

In de praktijk is de weg naar verlossing gebaseerd op de juiste kennis, het juiste geloof en het juiste gedrag: samen worden dit 'de drie juwelen' genoemd. De eerste twee bestaan vooral uit het begrijpen en aanvaarden van de leer van de jains. Een juiste levenswandel bestaat uit het naleven van de vijf geboden (vrata's). De belangrijkste principes van het jainisme zijn: het niet-doden van alles wat leeft (ahimsa), het niet gehecht zijn aan bezit (aparigraha) en het erkennen van de veelzijdigheid van de waarheid (anekantavada).

Het eerste gebod ahimsa, het niet doden of de geweldloosheid, is onbetwistbaar het allerbelangrijkste. In het dagelijks leven is dit moeilijk consequent uit te voeren, omdat bijna alles in de natuur bezielde is. Een leek probeert dan ook om vooral het opzettelijk doden in brede zin te vermijden. Alle jains zijn strenge vegetariërs: zij eten geen vlees, vis of eieren, en ook geen knolgewassen. Ook alle beroepen die op de een of andere manier geweld inhouden zijn verboden.

Het tweede gebod aparigraha, of niet gehecht zijn, houdt in dat geld verdienen of rijk worden geen streven op zich mag zijn. Men moet zich te allen tijde bewust zijn dat er nog een hoger, spiritueel doel is.

Het derde gebod anekantavada is uniek voor een religie. Het jainisme gaat ervan uit dat de realiteit een zeer complex gegeven is en dat het achterhalen van de absolute waarheid voor ons mensen uiterst moeilijk is. Alleen tirthankara's kennen alle

facetten van de waarheid. Het motto is: respecteer de mening van een ander, want iedereen bezit een stukje van de waarheid.

Jain monniken en nonnen passen de geboden tot in het extreme toe. Zo moeten ze bijvoorbeeld ook het onopzettelijk doden vermijden. Verder gebruiken zij geen transportmiddelen en trekken voortdurend rond om niet gehecht te geraken. Zij hebben nagenoeg geen bezittingen behalve soms een bedelnap, een wandelstaf, een bezem, monnikspij of deken.

De leer van de jains werd, zoals dat in het oude India gebruikelijk was, mondeling overgeleverd en pas vele eeuwen na de dood van de Lord Mahavira neergeschreven. De leer van Mahavira was zeer duidelijk en alomvattend doordacht. Dit had tot gevolg dat deze, door de geschiedenis heen, tot op heden haast ongewijzigd bleef. Toch tekenen zich vanaf de vierde eeuw twee richtingen af, de Digambara en de Shvetambara. Zij volgen beide dezelfde spirituele leer, maar verschillen in een aantal praktijken. Later volgden nog verder splitsingen, meestal aangevoerd door een acarya, een gezaghebbende leermeester. Enkele punten van verschil zijn te vinden in kledij, tempels en idolen ...

Foto: Jain Tempel – Wilrijk

Het principe van karma wordt in het jainisme zeer concreet voorgesteld. Alle levende wezens bestaan uit stof en geest, opgesplitst in atomen. Door te denken, spreken, handelen enzovoort zetten stofdeeltjes zich vast op de oorspronkelijke zuivere en homogene ziel. Dit geeft gevolgen aan de wedergeboorten. Door correct te handelen kan men echter, na vele levens, de ziel zuiveren van alle aanklevende stof. Er vormt zich dan geen lichaam of wedergeboorte meer en de ziel bereikt een toestand van perfectie en oneindige gelukzaligheid. Dit mechanisme wordt ontleend aan een uiterst gepreciseerd en sluitend systeem van metafysica en filosofische leerstellingen. Op grond hiervan heeft men ook een ethische leer ontwikkeld. De verlossing van de ziel is gebaseerd op de leer van de zeven werkelijkheden.

Een jain mediteert elke dag achtenveertig minuten en zegt een gebed op dat niet aan een genade schenkende god gericht is (zoals wij die kennen) maar aan vijf hoogstaande menselijke wezens. Het herinnert hem aan het feit dat iedereen die deze stadia doorloopt de verlossing kan bereiken. Hij reciteert de Namokar Mantra als een gebaar van diep respect voor de goede eigenschappen van hen die hem spiritueel vooruit zijn, zoals goden, leraren en heiligen.

Over de nieuwe layout van *Theosofia*

Een nieuw jaar is aangebroken en daarmee worden enkele wijzigingen doorgevoerd:

- Op de voorpagina ziet u een schilderij van Magdalena de Coninck. In 2017 wordt dit schilderij ook als een transparante ondergrond gebruikt, in deze uitgave onder andere op de pagina's 2, 3, 4, 10, 46 en 47. Meer werken van Magdalena kunt u vinden op www.deconinck.exto.nl
- Alle redactionele pagina's hebben een lichte ondergrond die overeenkomt met de kleur van het omslag. In dit nummer geel; de redactionele binnenpagina's zijn dus lichtgeel. Het volgende nummer heeft een oranje omslag en de redactionele pagina's zullen dan lichtoranje zijn.
- De informatiepagina's hebben een lichtblauwe ondergrond. In dit nummer zijn dat de pagina's 37 tot 42.
- De laatste wijziging waar wij hopelijk veel lezers plezier mee doen: de voormalige pagina's met *Verenigingsnieuws* zijn gesplitst. Exact in het midden van het tijdschrift vindt u vier pagina's met de *Activiteitenagenda*. Deze pagina's kunt u uit het tijdschrift nemen en tot het volgende nummer bij de hand houden. Op pagina 44 vindt u de medelingen van het TVN bestuur, de *Bestuurstafel*.

De redactie wenst u veel leesplezier.

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

maart 2017

Amersfoort

- 6 Verdiepingsavond
- 13 Kleuren in *De Geheime Leer*, studiemiddag
- 20 Meditatie / genezingsdienst

Amsterdam

- 4 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, inleidende gespreksgroep
- 4 *Regeneratie van de mens* (lezingen van Radha Burnier)
- 25 *De Geheime Leer II*, gespreksgroep
- 25 *De stem van de stilte*, lezing, Louise Koningferander

Apeldoorn

- 2 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studieavond
- 16 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studieavond

Arnhem

- 6 *De Geheime Leer*, gespreksgroep, Ineke Vrolijk
- 8 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 13 *Siva-Sūtra*, studie/leesgroep
- 20 Samen mediteren, meditatiegroep
- 22 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 27 Krishnamurti, filmvertoning

Den Haag

- 5 Inleiding *De Geheime Leer* vervolg, studiegroep, Wim Leys
- 6 *De verdrijving van de glamour van het materialisme*, lezing, Eric Huysmans
- 11 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk
- 11 *De Geheime Leer* voor gevorderden, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 13 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep
- 19 *Een benadering van theosofie* van Audoin, leesgroep, Wim Leys
- 20 Ledenvergadering
- 26 Inleiding *De Geheime Leer* vervolg, studiegroep, Wim Leys
- 27 *Een weg tot zelfontdekking* van Taimni, studiegroep

Haarlem

- 10 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, gesprek

Heeze (Centrum Eindhoven)

- 18 *De Geheime Leer*, studie

Naarden

- 5 *Morning Talk*
- 7 *Teksten uit Nag Hammadi*, inleiding en gesprek, Parcival v. Gessel
- 19 Kennismaking met theosofie, gespreksgroep
- 21 *De Gulden Treden* van Audoin, studieavond

Nijmegen i.o.

- 9 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 23 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 25 *De eenheid van de wereldreligies* (1), lezing, Wim Leys

Odoorn (Centrum Assen)

- 23 *De Geheime Leer III*, studie via skype, Bianca Kicken

Rotterdam

- 7 *Aan de voeten van de meester* (Alcyone), gesprek, Ronald Engelse
- 14 *Het menselijk bewustzijn en mogelijke ontwikkeling ervan*, studie, Ineke Vrolijk
- 21 Ledenvergadering
- 28 *Homeopathie – de geneeskunst van de toekomst*, lezing, Ronald v. Viersen

Utrecht

- 3 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 14 *De mens, God en het universum* (Taimni), studie, Ronald Engelse
- 17 *Nietzsche en spiritualiteit*, lezing, Kees Voorhoeve
- 28 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep

Zwolle (Centrum Lanoe)

- 14 *Atlantis*, lezing, Wim Leys
- 28 *Praktische theosofie*, studie

Activiteitenagenda

april 2017

Amersfoort

- 3 *In het licht van zeventvoudigheid*, verdiepiingsavond, Martie Velthuis en Koen v Biesen
- 10 *De Geheime Leer in het licht van zeventvoudigheid*, studiemiddag
- 24 Jaarvergadering Verdiepiingsavond

Amsterdam

- 8 *Regeneratie van de mens* (lezingen van Radha Burnier)
- 8 *Dharma, de wet van ons beste wezen* (Joy Mills), gesprek
- 22 *De Mahatma's en hun brieven*, inleidende gespreksgroep
- 22 Ledenvergadering

Apeldoorn

- 6 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep
- 20 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studieavond

Arnhem

- 3 *De Geheime Leer*, gespreksgroep, Ineke Vrolijk
- 5 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 10 *De Os en zijn Hoeder*, lezing, Guido Lamot
- 19 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 24 Samen mediteren, meditatiegroep

Den Haag

- 3 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep
- 8 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk
- 8 *De Geheime Leer* voor gevorderden, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 9 *Een benadering van theosofie* van Audoin, leesgroep, Wim Leys
- 10 *Kleur onderzoeken – Cato Grundke*, lezing, Mariël Polman
- 24 *Homeopathie, geneeskunst van de toekomst*, lezing, Ronald van Vierzen
- 30 *Een benadering van theosofie* van Audoin, leesgroep, Wim Leys

Haarlem

- 14 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, gesprek

Heeze (Centrum Eindhoven)

- 15 *De Geheime Leer*, studie

Naarden

- 2 Morning Talk
- 4 *De Gulden Treden* (Audoin), studieavond
- 18 *De Gulden Treden* (Audoin), studieavond
- 23 Kennismaking met theosofie, gespreksgroep

Nijmegen i.o.

- 6 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek
- 8 *De eenheid van de wereldreligies* (2), lezing, Wim Leys
- 20 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek

Odoorn (Centrum Assen)

- 27 *De Geheime Leer III*, studie via skype, Bianca Kicken

Rotterdam

- 4 *Aan de voeten van de meester* (Alcyone), gesprek, Ronald Engelse
- 11 *Het menselijk bewustzijn en mogelijke ontwikkeling ervan*, studie, Ineke Vrolijk
- 18 *Intuitief weten, oorspronkelijk handelen in licht van zon en maan*, lezing, Carla Kerklaan
- 25 *Orgaandonatie en de hersendood-leugen*, lezing, Ger Lodewick

Utrecht

- 7 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 11 *De mens, God en het universum* (Taimni), studie, Ronald Engelse
- 21 *Gnosis en gnostiek, schatgraven in Nag Hammadi*, lezing, Bram Moerland
- 25 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep
- 28 Ledenvergadering

Zwolle (Centrum Lanoe)

- 11 *Hedendaagse ethische vraagstukken en theosofie*, studie
- 25 *Theosofie en wetenschap*, studie

Activiteitenagenda

mei 2017

Amersfoort

8 Witte Lotusdag

Amsterdam

13 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, inleidende gespreksgroep

13 Witte Lotusdag

27 *De Geheime Leer II*, gespreksgroep

27 *Over dromen* (Blavatsky), gesprek

Apeldoorn

18 Witte Lotusdag

Arnhem

1 *De Geheime Leer*, gespreksgroep, Ineke Vrolijk

8 Witte Lotusdag

10 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek

15 Samen mediteren, meditatiegroep

22 *Śiva-Sūtra*, studie/leesgroep

24 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek

29 Ledenavond

Den Haag

1 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), studiegroep

7 Inleiding *De Geheime Leer* vervolg, studiegroep, Wim Leys

8 Witte Lotusdag

13 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk

13 *De Geheime Leer* voor gevorderden, studiegroep, Ineke Vrolijk

15 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep

21 *Een benadering van theosofie* van Audoin, leesgroep, Wim Leys

22 *De Sikhs*, lezing, Saskia Campert

28 Inleiding *De Geheime Leer* vervolg, studiegroep, Wim Leys

29 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), studiegroep

Haarlem

12 Witte Lotusdag

Heeze (Centrum Eindhoven)

20 *De Geheime Leer*, studie

Naarden

2 Witte Lotusdag

7 Morning Talk

14 Kennismaking met theosofie, gespreksgroep

Nijmegen i.o.

4 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek

18 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), gesprek

Odoorn (Centrum Assen)

3 Witte Lotusdag

Rotterdam

2 *Aan de voeten van de meester* (Alcyone), gesprek, Ronald Engelse

9 Witte Lotusdag

16 *Isis-Sophia*, lezing, Loek Dullaart

23 *Gevoelig zijn voor de werkelijkheid*, lezing, Hans den Boer

30 *Het alchemistisch kader*, lezing, Frank Tuinstra

Utrecht

9 *De mens, God en het universum* (Taimni), studie, Ronald Engelse

12 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

19 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, boekpresentatie, Arend Heijbroek

23 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, studiegroep

Zwolle (Centrum Lanoe)

9 Witte Lotusdag

Activiteitenagenda

juni 2017

Amsterdam

- 10 *De Mahatma's en hun brieven*,
inleidende gespreksgroep
- 10 Evaluatiegesprek
- 10 Ledenbijeenkomst

Arnhem

- 5 *De Geheime Leer*, gespreksgroep,
Ineke Vrolijk
- 7 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni),
gesprek
- 12 *Muziek en mystiek*, lezing,
Martie Velthuis
- 19 Samen mediteren, meditatiegroep
- 21 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni),
gesprek
- 26 *Siva-Sūtra*, studie/leesgroep

Den Haag

- 10 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk
- 10 *De Geheime Leer* voor gevorderden,
studiegroep, Ineke Vrolijk
- 11 Inleiding *De Geheime Leer* vervolg,
studiegroep, Wim Leys
- 12 *Met ogen van nu: de pionierstijd
van de TS*, lezing, Alice Bouwland
- 19 Ledenavond

Rotterdam

- 6 *Aan de voeten van de meester*
(Alcyone), gesprek, Ronald Engelse
- 13 *Het menselijk bewustzijn en
mogelijke ontwikkeling ervan*, studie,
Ineke Vrolijk
- 20 *Spirituele zuivering*, lezing,
Sabine van Osta
- 27 Filmavond/lezing, Petra Schuurmans

Agenda Nederland

Maart 2017

- 5 Naarden
Internationaal Symposium met
sprekers vanuit verschillende landen
- 12 Naarden
De Upanishads, Wim van de Laar
Voorjaarsdag TVN

Juni 2017

- 3 Naarden
Algemene Ledenvergadering
van de TVN
- 23 - 28 Naarden
Seminar en Retreat
Fernando de Torrijos
*Mindfulness: A Gateway to a Spiritual
Life, To be a Lamp Onto Oneself*

October 2017

- 6 - 10 Naarden
Silent Retreat - Pablo Sender
*Seeking the True Self,
a Retreat for Meditation
and Self-Knowledge*

Agenda Internationaal

Augustus 2017

- 21-26 Barcelona
het 38e Europese Congres
*Theosophy: A Way towards
Universal Consciousness*.

Zie voor adressen en tijden
van deze bijeenkomsten:

<http://www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges>

Krishnamurti en het theosofisch onderricht Nano Leguay

Nano Leguay is de secretaris generaal (voorzitter) van de Franse afdeling van The Theosophical Society (Adyar).

Onderstaand haar woorden tijdens de Franse nationale conventie in 2016.

Als men de dingen oppervlakkig bekijkt, zou het erop kunnen lijken dat de boodschap van Jiddu Krishnamurti (K) en theosofie, of het theosofisch onderricht, totaal verschillend, zo niet onverenigbaar zijn. Zo heeft ook het merendeel van de leden van de TS, The Theosophical Society (Adyar) in 1929 gereageerd. Een deel is K gevolgd en heeft de TS verlaten, een ander deel is trouw gebleven aan de TS en heeft gemeend dat K degenen die hem ontdekten en omarmden heeft verraden: twee groepen die gedurende enkele decennia betrekkelijk onverenigbaar zijn gebleven.

Anders dan het merendeel van de mensen die de TS toen geheel de rug hebben toegekeerd, hebben degenen die trouw zijn gebleven aan de TS zich nooit volledig afgewend van de boodschap van K. Steeds vaker hebben zij in de loop der jaren K beluisterd, in Brockwood, in Saanen, overal waar hij heeft gesproken. Videobeelden werden vertoond tijdens zomerscholen en in het kader van de programma's van talrijke afdelingen. Stap voor stap hebben die leden van de TS die in eerste instantie zeer ontredderd waren, maar tegelijkertijd getroffen werden door die essentie van waarheid en echtheid bij het beluisteren van K, in zijn boodschap een ondersteuning kunnen zien voor een beter begrip van het theosofisch onderricht. We gaan proberen dit aan te tonen.

In de loop der tijd zijn Leraren de wereld in gestuurd om te helpen bij het ontwaken van bewustzijn. De eeuwige wijsheid, zoals in de theosofie genoemd, werd eerst in mysteriescholen overgedragen aan een kleine groep geroepenen, geïnitieerden, die in staat werden geacht haar te begrijpen. Toen H.P. Blavatsky (HPB) de TS oprichtte leek de tijd rijp om deze kennis/wijsheid breder te verspreiden. HPB pretendeerde niet om de uiteindelijke waarheid te verkondigen, maar heeft steeds getracht de mens te bevrijden van vooroordelen, van vooropgezette ideeën, van geloofsovertuigingen en dogma's, niet opdat hij zijn hoofd vol zou stouwen met nieuwe zekerheden, maar opdat zijn denkvermogen gestructureerd, alert zou worden en open zou blijven. Keer op keer heeft zij gewezen op het gevaar van verstarring en op het gevaar dat de TS zou degenereren tot een sekte. Terwijl zij er in *De Sleutel*

tot de Theosofie op wijst dat de Meesters tijdens de laatste vijftig jaar van iedere eeuw één of meer boodschappers naar de wereld zenden om de kennis en de occulte leringen in grotere mate te verbreiden, hamert zij op het feit dat de mentale gesteldheid en het hart van de mensen, in haar eigen woorden, *verbeterd en gezuiverd worden* en dat *hun vooroordelen en dogmatische illusies volledig geëlimineerd worden* zodat zij gereed zijn de nieuwe bringer van de waarheid te ontvangen. Volgens Aryel Sanat* heeft K zelf verklaard dat *zijn Meesters diegenen waren die HPB had beschreven als zij die zich wijden aan de verspreiding van de eeuwige filosofie*. Dit impliceert dat sprake is van een continuïteit en geen tegenstelling.

Tussen twee haakjes: bij lezing van deze regels is overduidelijk dat, toen C.W. Leadbeater en Annie Besant dit kind - Jiddu Krishnamurti - hadden 'gevonden', met zo'n heldere aura, er bij hen geen twijfels waren over het feit dat hij voorbestemd was de nieuwe drager van de toorts der waarheid te zijn.

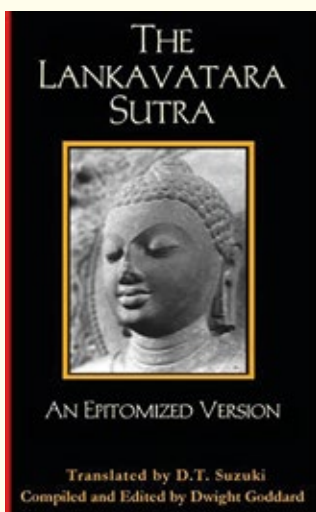
Toen K feitelijk begon zijn boodschap te verkondigen, waren de mensen echter nog niet gereed deze te horen. Zo is het vaak bij een nieuwe boodschap: we kunnen ons herinneren dat het net zo was bij de joden ten opzichte van Jezus en bij de hindoes jegens Gautama de Boeddha.

Iedere nieuwe boodschap impliceert dat men een stap dichterbij het ontwaken van bewustzijn komt, maar men gaat niet ogenblikkelijk over van het ene stadium naar het andere. Voor de leden van de TS was de overgang van een nog nauwelijks verwerkte etappe naar een volgende geen kleinigheid: *De Geheime Leer* was in 1889 gepubliceerd en de ontbinding van de Orde van de Ster vond plaats in 1929. Men was nauwelijks gekomen van de verrukking die de ontdekking van de theosofische leringen voor hen had gebracht, ze hadden een zekerheid gevonden, ze 'wisten'... alles was zo goed geordend, zo wonderbaarlijk gerangschikt en ze behoeften slechts hard te werken om zich, mettertijd, te vervolmaken. Dan verschijnt K plotseling en brengt naar voren dat alles er al is, hier en nu, en dat het onze gedachten zijn die ons verhinderen rechtstreeks in onze eigen natuur te 'schouwen'.

Toen Radha Burnier constateerde dat talrijke leden van de TS de radicale toespraken van K niet konden aanhoren, herinnerde zij eraan dat in *De Mahatma Brieven* heel duidelijk wordt aangetoond dat een ieder die oprecht is op 'het Pad' alle gedachten- en gedragspatronen waaraan hij gewend is moet achterlaten. De leden van de TS die erop voorbereid zouden moeten zijn om een nieuwe boodschap te horen, konden hem niet direct aanhoren. Dat was vroeger, en dat is nu nog precies hetzelfde: wij willen niet worden gestoord in ons comfortabele nestje dat is gemaakt uit vastgeroeste gewoontes en theorieën die ons een plek geven in geloofsovertuigingen en eindoordelen waarover verder geen vragen meer worden gesteld. K heeft zijn toehoorders in één klap in onzekerheid gebracht, een positie waarin wél weer vragen moesten worden gesteld.

We kunnen ook proberen de moeilijkheid die de eerste toehoorders van K voelden uit te leggen aan de hand van een idee van George Tripet, de vroegere voorzitter van de Zwitserse afdeling, die hij in de vijftigerjaren van de vorige eeuw naar voren

bracht tijdens een conferentie in Parijs. De idee van G. Tripet is als volgt: HPB heeft het omvangrijke plan van evolutie uitgebreid beschreven, en op het huidige niveau worden de menselijke wezens geïndividualiseerd te zijn. Dat wil zeggen dat ieder zijn eigen bewustzijn heeft, in tegenstelling tot de minerale, plantaardige en dierlijke rijken die een collectief bewustzijn hebben, iets wat de theosofie groepsziel noemt. Feitelijk profiteert het merendeel van de menselijke wezens nog niet volledig van deze individualisering omdat bij hen sporen van de groepsziel aanwezig zijn in de vorm van groepsideeën, groepsbewustzijn – vandaar de gehechtheid aan leringen of doctrines en dogma's. Laten we denken aan de macht van de pers, de media, de adverteerders, een macht die veel menselijke wezens degradeert tot doctiele volgers, zonder te beseffen dat zij dat zijn. In theorie is het individu vrij, maar in de praktijk laat hij zich door groepsbewustzijn manipuleren. Hiervan probeert K het individu te bevrijden door te helpen de intuïtie in hem - een directe, persoonlijke, individuele kennis - wakker te maken. Dit idee leek mij interessant om de teleurstelling te begrijpen die volgde op de ontbinding van de Orde van de Ster in naam van deze - bevrijdende - vrijheid zoals die werd voorgestaan door K, want velen wisten hier geen raad mee.

Laten we terugkeren naar de theosofische leringen: zij hebben onder andere tot doel bij te dragen aan de ontwikkeling van manas, het hogere denkvermogen. Het denkvermogen moet helder, kalm, gereinigd van alle stof zijn zodat het licht erop kan reflecteren, zodat de intuïtie kan worden opgemerkt, om het pad van bewustzijn te betreden. Dit zegt de *Lankavatara Sutra* ons: *Met de lamp van het woord en het onderscheidingsvermogen moet men uitstijgen boven het woord en het onderscheidingsvermogen en het pad van zelfbewustzijn betreden.* Is theosofie niet de lamp van het woord en het onderscheidingsvermogen? Dat is de reden dat de leden van de TS die dat begrijpen, werden geacht beter voorbereid te zijn om de boodschap van K te beluisteren en misschien te verstaan.

Misschien moet men een goed begrip hebben van theosofie om daarin geen enkele tegenspraak met de boodschap van K te zien. Laten we een voorbeeld nemen: het derde doeleinde maakt een toespeling op het bestaan van latente vermogens in de mens. K heeft hun bestaan nooit ontkend, maar hij zegt dat de wijze zich ervan afwendt als zijnde onbelangrijke zaken. Zei HPB niet dat deze te bezitten en ze te zoeken een groot gevaar opleverde, niet alleen omdat het gevaar bestaat dat zij slecht worden toegepast, maar vooral omdat zij bijdragen aan het opblazen van het zelf? Toch zijn er nog steeds talrijke mensen die denken binnen de TS de mogelijkheid te vinden om dergelijke vermogens te ontwikkelen. Wat K verwierp was dus theosofie op zich, niet het bestaan van occulte fenomenen, maar het onbegrip daarover en de mogelijkheid van scheefgroei en misbruik van dergelijke vermogens.

Een verkeerd gebruik van het denkvermogen dient eveneens te worden overstegen. Het is onmiskenbaar dat het denkvermogen onontbeerlijk is, maar het moet tot zwijgen worden gebracht, het moet verdwijnen, opdat het directe zicht op 'dat wat is' kan plaatsvinden: het leven is 'dat wat is'.

Evenals Boeddha stelde K dat iedere leer, ieder onderricht slechts waarde heeft als men deze zelf en voor zichzelf heeft getoetst. De Lamkara Sutra gaat zelfs zover te zeggen dat *de waarheid nooit door de Boeddha is onderwezen, omdat men zich er zelf diep van binnen van bewust moet zijn.*

Theosofie heeft ons bewustzijn vergroot door ons vertrouwd te maken met begrippen als karma, de kracht van het denken, het bestaan van de Meesters, reïncarnatie. K heeft dit alles nooit verworpen. Hij heeft getracht ons ervan bewust te maken dat deze begrippen voor het merendeel van ons niet meer dan theorieën zijn, met het gevaar dogma's te worden en ons denkvermogen te overbelasten als wij ze niet toetsen aan onze ervaringen. De theosofische ethiek, al te vaak veronachtzaamd, kan ons daarbij goed helpen. Enkelen van hen die in 1929 de TS hebben verlaten om K te volgen hebben gedacht zich te bevrijden van de last van theosofische ethiek, maar wat hebben zij met deze vrijheid gedaan? Enkele personen die zich totaal niet meer interesseerden in de theosofische beginjaren van K, hebben niet willen inzien dat zijn leven, zijn observaties en zijn voorgevoelens hun basis hadden in de eeuwige filosofie. Anderen die serieus en oprecht waren hebben zich echter na verloop van enige tijd gerealiseerd dat K niets onderwees dat in tegenspraak is met de eeuwige waarheden die de TS aan de wereld had geboden en die aan geen enkele organisatie in het bijzonder toebehoren. Feitelijk bood hij geen nieuw onderricht aan, maar eerder een nieuwe manier om het eeuwige onderricht aan te pakken, te verduidelijken en in praktijk te brengen. In een recent in *The Theosophist* verschenen artikel onderstreept de auteur dat de boodschap van K in deze chaotische wereld een boodschap van liefde en orde is. K zei vaak: *Er moet orde komen in het huis*, namelijk in het denken, en ook: *Alleen liefde leidt tot de juiste daad*. Wat orde brengt in de wereld is liefhebben, en de liefde haar werk te laten doen. De schrijver van het artikel zei ook hoe moeilijk het is voor het denken, dat wanordelijk is, om degene die over orde spreekt te begrijpen, en hoe moeilijk het is om, als men de liefde niet kent, de absolute noodzakelijkheid ervan in te zien.

Meer dan een nieuw onderricht is het een nieuwe benadering die K voorstelt, een nieuwe manier om het eeuwige onderricht tot zich te nemen. Wij spreken met de taal van het intellect, K met die van de allesdoordringende visie die onmiddellijk ziet, in het hier en nu, zonder discussie, zonder vergelijkingen, zonder rechtvaardigingen. Het is een directe ervaring. K plaatst iedereen voor een spiegel waarin hij kan zien hoe hij is, waardoor hij het beeld dat hij van zich zelf heeft geschapen en waaraan hij zou willen voldoen kan verwerpen. Zien hoe men is maakt een eind aan de compromissen die men met zichzelf sluit, de falsificaties, de illusies. Alle inspanningen die men vanuit een verkeerd zelfbeeld onderneemt, zijn gedoemd te mislukken.

Wat vraagt K van ons?

- leren onszelf te kennen
- volledig bewust te zijn
- de ontsporing van het denken vast te stellen
- in het heden te leven, dat wil zeggen met 'dat wat is'
- op te houden met iedere vorm van vergelijken
- een waarachtige transformatie van onszelf te bewerkstelligen.

Vinden we deze zelfde thema's ook niet in theosofie?

- zelfkennis is een grondslag van onze zoektocht
- ons is duidelijk aangetoond dat het denkvermogen de verwoester van de werkelijkheid is
- HPB, Annie Besant, Sri Ram en Radha Burnier, om slechts de belangrijkste te noemen, hebben aangedrongen op de noodzaak van een totale transformatie van het zelf, een werkelijke menselijke regeneratie, een innerlijke revolutie.

Wij begrijpen deze raadgevingen echter op een intellectuele manier en dat is niet voldoende om ze op ingrijpende wijze in praktijk te brengen. We rekenen op de tijd om voortgang te maken in de richting van deze transformatie. Evenals Meester Eckhart, die ons zegt dat *het de tijd is die het licht verhindert tot ons te komen*, ontkracht K de tijd als factor bij transformatie. Ofwel men verandert onmiddellijk, ofwel men verandert nooit, of heel weinig.

Aan de ene kant lijkt de inspanning die theosofie van ons vraagt tijd nodig te hebben om de zuivering en de transformatie van het zelf tot stand te brengen. Aan de andere kant benadrukt K het feit dat niets anders bestaat dan het directe heden, en dat de transformatie op dit huidige ogenblik door een directe kijk op 'dat wat is' vanzelf zal plaatsvinden. Zijn deze twee benaderingen onverenigbaar? Men zou kunnen zeggen dat duiken een plotselinge daad is als men aan de oever van de rivier staat, maar om bij de oever van de rivier te komen was het nodig een bepaalde weg af te leggen. Het merendeel van de theosofiestudenten verlengt zijn voorbereidingstijd, omdat men zich niet in het water wil werpen, niet in de stroom terecht wil komen, voor een radicale transformatie.

K heeft de mentale stappen beschreven die we gebruiken om onszelf voor de gek te houden. In plaats van te duiken nemen we genoegen met woorden. K nodigt ons uit om ons hier eerst bewust van te zijn, het zijn de eerste stappen die we niet zetten, maar die ons zouden kunnen leiden naar deze essentiële revolutie: totaal aandachtig zijn, zonder gedachten. Er is een enorme energie nodig, zegt K ons, om deze aandacht vast te houden. Wanneer de zeldzame ogenblikken van directe visie ons overkomen, kunnen we daarna onmiddellijk terugvallen in de herhalende bewegingen van het denken.

Hier zou ik Sri Ram willen citeren: *Eerst is het nodig dat wij een staat van helderheid binnen in ons bereiken, wat iets anders is dan opgeleid te zijn. Er zijn opgeleide mensen die in hun ideeën vol verwarring zijn, die zich verliezen in de drogredenen van hun eigen denken of in argumenten die ze uit verschillende bronnen hebben geleend. We moeten uitkomen op een waarheid die de onze is, die authentiek is, die*

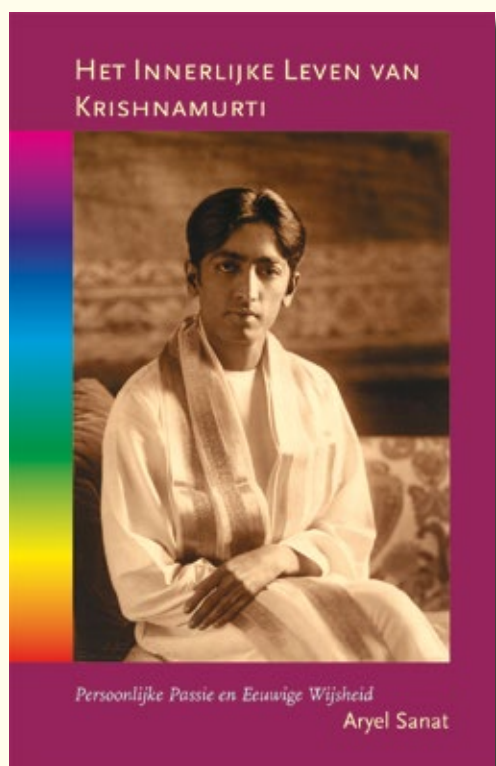
trouw is aan onze diepste natuur, en haar vertalen naar ons leven en onze daden.

Dat de TS meer dan honderd jaar heeft overleefd, zonder te degenereren tot een dogmatische sekte, is dat voor een groot deel te danken aan het heropenen van de discussie door Krishnamurti. Hij heeft geholpen om vitaliteit te geven aan de continuïteit van de oorspronkelijke fundamentele doeleinden van de TS. Hij was een theosoof in de volle betekenis van het woord.

*Noot redactie: Aryel Sanat, *Het innerlijke leven van Krishnamurti*, UTVN, ISBN 9789061750857.

Uit: *Le Lotus Bleu*, oktober 2016

Vertaling: S.C.

Pad tot Zelfrealisatie Sundari Siddhartha

Sundari Siddhartha, PhD Sanskriet, woont in Chennai, India. Ze doceerde drieënveertig jaar aan het Indraprastha College voor vrouwen en aan de universiteit in Delhi.

Sinds haar pensionering werkt ze op het internationale hoofdkwartier van The Theosophical Society in Adyar, de laatste jaren op het redactiekantoor.

Twee paden

Voor iedereen die zichzelf ertoe zet naar waarheid te zoeken, zullen twee paden verschijnen. Het eerste ligt buiten hemzelf, zich uitstrekkend naar het centrum van het grenzenloze universum, op de rand waarvan wij lijken te staan als een onbetekenend atoom. Het tweede, dat ook begint waar het eerste begint, loopt naar binnen naar het onbekende centrum van het eigen wezen van de mens. De onwetende mens, die al zijn oordelen baseert op uiterlijke schijn, wendt zich onveranderlijk tot het eerste. Het uiterlijke pad leidt niet tot het goddelijke; het leidt zelfs tot niets. Keer u nu naar binnen en kijk naar de innerlijke weg, de weg die leidt van het uiterlijke, wereldlijke zelf van de mens terug naar de diepten van zijn bestaan.

Maar weinig mensen gaan verder dan het eerste pad

Weinig mensen komen echter ooit voorbij het kruispunt in het leven waar zij hun eerste glimp krijgen van een verre straal van de waarheid. Zij zijn zo gewend geraakt aan afhankelijkheid van hulp van buitenaf dat zij bang zijn voor het risico een voet te zetten op het innerlijk pad, omdat het een weg is die de pelgrim alleen moet bewandelen. Zij die niet de moed hebben om een paar aarzelende stappen op het pad te zetten, keren bijna om vanwege de angst om daar alleen te staan. Zij rennen terug naar het kruispunt, waar vele gidsen staan, die krukken maken voor de zwakken en aan onwetenden plattegronden en kaarten van het traject verkopen. Jammer genoeg zijn die gidsen geen helpers, maar werken zij verhinderend. Hun kaarten zijn onjuist, want zijzelf hebben nooit het innerlijk pad betreden; hun steuntjes zijn nutteloos voor de pelgrim, omdat er geen andere plaats op het innerlijk pad is voor iets anders dan iemands eigen voeten. Er is een Chinees gezegde, dat in vertaling als volgt luidt: *De reis van duizend mijlen begint met een enkele stap*. Dit betekent dat wij op dit moment moeten beginnen met het betreden van het innerlijk pad. Wij moeten onze reis naar binnen op juist dit moment beginnen, maar wat, of waar is de noodzaak om zo'n reis te ondernemen? Het antwoord ligt verborgen in het woord 'zelfrealisatie'. Zelf duidt zowel de lagere als de hogere natuur van de mens aan; de lagere natuur is aham (ik) en de hogere natuur is atma (universele geest).

Tweede pad voor Zelfrealisatie

Zelfrealisatie betekent een radicale verandering, een complete verandering van het lager naar het hoger zelf. Het lager zelf is in de grond onzuiver en heeft beperkingen, en na realisatie is het zuiver, grenzeloos, het Opperste Zelf. Het lager zelf drukt zich uit in het dagelijks leven, in ons gedrag, onze reacties, onze relaties, dus wij kennen het, maar het Hoger Zelf is subtiel. Het is niet bekend. Men heeft erover gelezen, mensen erover horen praten, en als gevolg daarvan heeft het denkvermogen een beeld of een notie gevormd van dit Hoger Zelf.

Vanwege de barrière die wordt opgeworpen door egoïsme heeft de ziel echter grote moeite om contact te maken met het gebonden zelf. Laatstgenoemde is nog niet klaar om de 'stem' te horen, als het ware. Het is pas wanneer de persoonlijkheid of het lager zelf zich zorgen begint te maken, niet over zijn eigen noden en behoeften, maar over die van andere mensen en andere levensvormen, dat de wil van het hoger zelf begint te functioneren en het proces van Zelfrealisatie begint. Het is dus een individueel, intern proces. Het Ware Zelf is in feite degene die zich in ons lichaam doet gelden.

Het authentieke pad door theosofie

In het licht van dit artikel over Zelfrealisatie is het gemakkelijk de redenen te zien waarom theosofie het authentieke pad is naar dat doel. J.Krishnamurti noemt dit 'the pathless path', pad zonder paden.

Wanneer het pad van theosofie gevolgd wordt helpt het ons de ware natuur van het Zelf te beseffen, ons echte 'aspect', dat wat nu ingepakt en bezoedeld is door spinrag van het lichaam, de wereld en andere tijdelijke bedekkingen.

Theosofie stuurt ieder van haar aanhangers alleen op pad. Zij geeft volledige autonomie aan haar leden. H.P.Blavatsky (HPB) benadrukte zo vaak in haar geschriften dat dogmatisme in tegenspraak was met het werk van de TS. Daarom mag binnen de theosofische beweging geen lering worden uitgelegd als een 'geloofssysteem'. HPB en zij die na haar kwamen boden leringen aan die het resultaat waren van hun eigen inspanningen in onderzoek en persoonlijke ervaring. Zij boden dit niet aan als de gehele waarheid. Zij beschreven het als alleen maar het 'oplichten van een tijp van de sluier'. Wij moeten er zelf over nadenken en het op waarde schatten, in overeenstemming met onze eigen studies en ervaringen. Ook vanuit een wetenschappelijk standpunt gezien beangstigt theosofie ons door de vrijheid die zij biedt. Zij biedt leden een platform voor persoonlijk onderzoek, vrij van beperkingen door een religieuze of filosofische autoriteit.

De nieuwe tijd

Het is niet overdreven te zeggen dat het de oprichting van de Theosophical Society was die de verandering in menselijk bewustzijn aankondigde die in de twintigste eeuw heeft plaatsgevonden. Wij praten in het algemeen over het feit dat de wereld 'slechter wordt', maar vergeleken met de algehele levensomstandigheden van de mensheid een eeuw geleden heeft het menselijk bewustzijn toch een grote stap voorwaarts gezet. Tijdens het proces van het zetten van die stap hebben veel turbulente veranderingen plaatsgevonden, maar enkele resultaten daarvan zijn al duidelijk te zien. Er is nu een toenemend wereldwijd bewustzijn van onze verantwoordelijkheid ten opzichte van het milieu, er is meer zorg voor dierenwelzijn, en door

de wijde verbreidheid van liefdadige en educatieve organisaties en door de media wordt een ongelofelijke hoeveelheid werk verzet voor hen die in nood verkeren. Er mag wel worden gezegd dat 'wij een nieuw tijdperk betreden'.

Instant nirvana

Maar 'de nieuwe tijd' heeft ook problemen met zich meegebracht, talloze paden, sluipteggetjes en snelle instant-paden. De notie 'instant' is een modeverschijnsel van deze Nieuwe Tijd geworden: wij willen nu alles heel snel, 'in a jiffy'.

Wij zijn ons allemaal bewust van vele slimme en gewetenloze mensen die het uiten van spirituele leringen tot een industrie hebben gemaakt, waarbij technieken worden gebruikt die aantrekkelijk zijn voor de lagere persoonlijkheid. Ze beloven macht, glorie en rijkdom aan hen die bereid zijn grote geldbedragen te betalen voor cursussen die verlichting en instant nirvana garanderen.

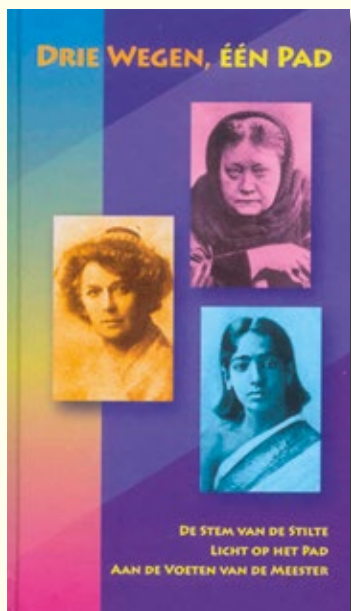
Het is een occulte wet dat spirituele leringen niet verkocht kunnen worden, of verkregen door het betalen van geld. Deze zogenaamde leringen verschaffen de zoeker ongetwijfeld allerlei vormen van afleiding en psychologische trucs en spelletjes waar het lager zelf mee kan spelen, maar meer ook niet. Dit houdt geen verband met ware spirituele groei. De spirituele groei van het zelf is niet een extern proces, maar is de geleidelijke realisatie van de innerlijke mens, het ontwaken van de wil van de geest, die goddelijke wijsheid tot activiteit brengt. Daarom wordt theosofie alleen als pad gekozen door hen die 'waarlijk zoeken'. Deze zoekers worden gekenmerkt door de deugd van nederigheid, het verlangen naar waarheid, naar dienstbetoon aan de mensheid en dat bovendien niet als een simpele plicht, maar als een vreugde.

Wij moeten zelf moeite doen, theosofie is slechts een gids

Door middel van haar lezingen, studiegroepen, door de verkoop van boeken en het uitgeven van tijdschriften verbreidt de TS deze concepten of noties, maar zij worden aangeboden voor nauwgezet onderzoek en acceptatie, niet als dogmatische verklaringen van 'feiten'. Alle andere denkbeelden en geloofsrichtingen krijgen hier ook een plaats. Tegelijkertijd hebben we de plicht ervoor te waken dat kwaliteit en niet kwantiteit onze presentaties overheerst. Vaak genoeg horen wij leden van de TS zeggen dat wij iedereen zouden moeten uitnodigen voor ons 'lezingenpodium', zodat wij verschillende denkbeelden en meningen kunnen aanhoren. Dat rechtvaardigen ze door te zeggen dat uiteindelijk, op de lange duur, al deze '-ismen' de mensen tot theosofie brengen. Dit betekent echter dat wij het aan de zoekers overlaten om een 'verkeerde' keuze te maken (onder het mom van de vrije wil). In feite is het onze plicht om mensen te sturen in de richting die algemeen aanvaard wordt als leidend naar het 'pad'. Wij moeten onze broeders en zusters helpen en hun vooruitgang niet willens en wetens hinderen of vertragen. Er kan beargumenteerd worden dat elk individu het karma van gemaakte keuzes moet ervaren, maar het is ook waar dat het karma van het op het verkeerde been zetten van anderen weer bij ons terugkomt. Daarom zijn ware leraren en goeroes heel selectief welke leerlingen zij onder hun hoede nemen. Zij weten dat zij karmisch verantwoordelijk worden gesteld voor de levensrichting van die leerling. Precies zo zijn wij gebonden door de kwaliteit van de informatie en literatuur die in onze theosofische centra wordt uitgedragen. Daarom moeten wij, als wij eenmaal overtuigd zijn van de effectiviteit van theosofie, alles richten naar de kern ervan. Onze logeprogramma's, onze bibliotheken en boekhan-

dels moeten datgene wat kwaliteit heeft benadrukken en uitdragen; datgene wat mensen de richting wijst naar het authentieke pad.

Tot op zekere hoogte betekent dit misschien dat we mensen van hun eigen pad af brengen, maar dat laatste is het wereldse pad dat het lager zelf gewoonlijk gewend is te volgen. Dit lager zelf heeft al het diepgewortelde concept van het bevredigen van zijn eigen behoeften en begeerten. Het neigt ertoe aangetrokken te worden tot die ideeën en ervaringen die zijn persoonlijk bestaan voeden. Het moet noodgedwongen door deze ervaringen heengaan om te 'weten', dus het kiest wat een chaotische levensstijl blijkt te zijn.

Onderscheidingsvermogen, het initiële en ultieme middel

Het proces van zelfrealisatie is dat wat de nadruk wegneemt van het lagere en die richt op het hogere. Het is dit hoger Zelf dat de beslissing neemt om op het authentieke pad verder te gaan. Dit leidt het Zelf door het proces van realisatie en zo reikt het terug naar de bron van zijn wezen. Dit wordt mogelijk omdat het hoger Zelf gebruikt maakt van onderscheidingsvermogen. Terwijl het lagere datgene kiest wat aantrekkelijk en sensationeel is, maakt het hogere het onderscheid tussen *sreya's* (zaligheden) en *preya's* (het echte, ware, eeuwige) en kiest voor het laatste.

Aan de Voeten van de Meester noemt onderscheidingsvermogen als eerste en belangrijkste stap van de vier voor hen die het spirituele pad bewandelen, gevolgd door begeerteloosheid, juist gedrag en liefde. De laatste drie zijn betekenisloos totdat er naar de eerste wordt gehandeld. Het boek zegt: *De eerste*

van deze vereisten is onderscheidingsvermogen; en dit wordt gewoonlijk opgevat als het vermogen om onderscheid te maken tussen het werkelijke en het onwerkelijke dat mensen ertoe brengt om het Pad te betreden. Dat is het ook, maar het is tevens nog veel meer; en het moet in praktijk worden gebracht, niet alleen aan het begin van het Pad, maar bij iedere stap en elke dag tot het einde toe (Drie Wegen, één Pad, bladzijde 195).

Er wordt wel gezegd dat de mens zelf het pad, de waarheid en het leven is. Daar theosofie ons denken in harmonie brengt met dat idee, door ons de verantwoordelijkheid te geven in een persoonlijk vermogen daartoe, noemen wij dit het authentieke pad, het pad dat ons vertelt dat wij zelf het pad zijn.

Uit: *The Theosophist*, september 2008

Vertaling: Anne Myrthe Iken

JONGE THEOSOFEN laten van zich horen

De inspirerende internationale conferentie van The Young Theosophists in 2016 in Brazilië krijgt een vervolg in 2017.

Van 25 februari tot 1 maart verzamelen jonge theosofen vanuit de hele wereld zich weer in Brazilië om met elkaar na te denken over het onderwerp van deze conferentie: *Diversity: a Path to Universal Brotherhood*.

Vorig jaar werd Nederland vertegenwoordigd door Bas Harpe en Martine Breedveld. Zij kwamen dolenthousiast terug van hun reis. Naar het zich laat aanzien neemt ook dit keer een kleine delegatie (op eigen kosten) vanuit Nederland deel aan de conferentie. Ik spreek met Bas over de jongeren (tussen 30 en 40 jaar) binnen de TVN.

Zijn er genoeg jongeren om de fakkel straks over te nemen?

Hoe betrekken we meer jongeren bij onze vereniging?

Bas (geboren in 1983) raakte zo'n zeven jaar geleden door het boek *The Astral Plane* van C.W. Leadbeater en vervolgens door tal van andere theosofische schrijvers geïnteresseerd in theosofie. Sinds ruim drie jaar is hij lid van de Utrechtse loge. Daar begeleidt hij aan de hand van het boek *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd* een studiegroep bestaande uit leden en nieuwkomers; juist deze mix staat garant voor goede discussies en verdieping. Gelukkig zijn in zijn groep ook jongeren aangeschoven, maar het blijft nodig extra aandacht te geven aan deze groep. Misschien moeten loges zich nog meer en positiever openstellen voor jonge mensen. Vergeleken met de cultuur die hij in Brazilië trof, blijft Nederland toch een weinig warmbloedig landje. Theosofen hier zijn weliswaar serieuzer en meer belezen dan leeftijdgenoten uit andere landen, maar voor wat betreft onderlinge verbondenheid en warmte blijven we een beetje achter.

Foto: Bas Harpe

Daar zouden jongeren verandering in kunnen brengen. Als vrijwilliger in de theosofische bibliotheek in de Tolstraat levert hij een bijdrage, maar binnen de TVN blijft de invloed van jongeren helaas nog gering.

Gelukkig zijn er positieve impulsen te melden. Bas en Martine zijn van plan om binnen afzienbare tijd een vervolg te organiseren op de jongerenbijeenkomst met Tim Boyd in Naarden van augustus 2015. Toen kwamen zo'n vijftien jongeren bijeen om met Tim over hun ideeën

te praten. Het zou mooi zijn zo'n bijeenkomst regelmatig te organiseren om jongeren 'bij de les te houden' en hun wensen en ideeën beter te leren kennen. Een jaarlijks Jongerenfestival met jonge sprekers en veel muziek staat ook op het verlanglijstje. Jongeren worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met Bas Harpe: bas.harpe1983@gmail.com, want met z'n allen ben je sterker dan alleen.

Ook via facebook laten jongeren zich niet onbetuigd. *The International Network of Young Theosophists* plaatst dagelijks nieuwsberichten en meningen van jongeren. Een uitstekend instrument voor jonge theosofen om internationaal te communiceren.

Onlangs is door een aantal vrijwilligers van de Theosofische Bibliotheek een Social Media plan opgesteld voor de verbetering en optimalisering van kanalen als Facebook en Instagram. Een van de missies achter dit doel is het verhogen van het aantal volgers op beiden kanalen, met als gevolg meer bereik voor de theosofie, meer bekendheid voor de Theosofische Bibliotheek, meer bezoekers en eventueel zelfs meer leden voor de TVN. Het plan is om vanaf omstreeks februari te beginnen dagelijks korte artikelen te posten over allerlei relevante en vooral interessante en aan theosofie gerelateerde onderwerpen alsook de geplande activiteiten rondom de TVN, de bibliotheek en de boekhandel.

Nog een prima initiatief is het feit dat op 5 januari jl. tijdens de Internationale Conventie in Adyar een *Youth Forum* plaatsvond, waar werd besloten een Whatsapp groep op te richten. Inmiddels bevinden zich al vijfendertig jonge theosofen in de groep. Als je belangstelling hebt, aarzel dan niet je telefoonnummer aan Bas door te geven. Je wordt dan aan deze groep toegevoegd.

Tot slot een open deur: jongeren zouden meer dan nu een plekje moeten krijgen bij bestuursfuncties, de redactie/vormgeving van *Theosofia*, de Nieuwsbrief, de evenementenorganisatie, enzovoort. Het excuus van 'te weinig tijd' mag geen reden zijn om alles maar aan de oudere garde over te laten.

Saskia Campert

De Europese Federatie van de Theosophical Society www.ts-efts.eu

In gesprekken met onze leden komt het soms voor dat leden niet precies op de hoogte zijn van het bestaan van de Europese Federatie van de Theosophical Society (EFTS). Men is bekend met het feit dat de TS, The Theosophical Society (Adyar) wereldwijd in zo'n zestig landen vertegenwoordigd is en men kent het internationale hoofdkwartier in Adyar/Chennai (India), maar men weet vaak niet dat binnen Europa nauw wordt samengewerkt. Daarom hieronder wat informatie over de EFTS.

In juli 1903 werd de Federatie van Europese Secties van de TS opgericht op de jaarlijkse conventie van de Britse afdeling van de TS. De president-stichter van de Society, Henry Steel Olcott of 'kolonel Olcott' werd de eerste voorzitter. In 1904 vond de eerstvolgende jaarlijkse vergadering plaats in Amsterdam, ten tijde van het Europese congres met Dr. Annie Besant als eregast.

Iedere nationale afdeling van de TS in Europa kan zich aansluiten bij de EFTS die het werk van de aangesloten afdelingen ondersteunt en evenementen organiseert om een dieper begrip van het leven, met een gevoel van eenheid aan te moedigen. De Federatie heeft een coördinerend en consultatief doel, is niet wetgevend en niet gericht op het maken van winst. De doelstellingen van de EFTS zijn:

- promoten van de doeleinden van de TS en uitbouwen van het werk van de TS in Europa
- versterken van de onderlinge banden van Europese afdelingen door het organiseren van congressen, zomerscholen, bijeenkomsten en lezingen
- bevorderen van de uitgave van boeken en tijdschriften
- organiseren van filantropische en sociale activiteiten.

Foto: Deelnemers Europees congres 2014 - Parijs

De EFTS kent een Council of Raad, bestaande uit voorzitter, vicevoorzitter, penningmeester, secretaris, de nationale Europese voorzitters, leden van het dagelijks bestuur van de EFTS en eventueel een vertegenwoordiger van de International President. Het hoofdkwartier van de EFTS wordt door de Raad aangewezen; op dit moment is dat Parijs.

Officieel wordt de EFTS vertegenwoordigd door de voorzitter of door iemand die door het dagelijks bestuur wordt aangewezen. De EFTS kan haar werk doen door geld uit legaten en giften en door de gelden die de nationale afdelingen overmaken: 7,5 % van de jaarlijkse contributie van hun leden.

EFTS- voorzitters waren achtereenvolgens J.E. van Manen, A.R. Wallace, I.J. Wedgwood, Corrie Dijkgraaf, P.M. Cochius, J.E. van Dissel, John Coats, Claire Wyss, M. Leslie Smith, B. Melander, Curt Berg, en sinds 1998 is dit Trân-Thi-Kim-Diêu.

Sinds de verkiezingen in september 2016 (driejaarlijks) bestaat het dagelijks bestuur (the executive committee) van de EFTS uit: Trân-Thi-Kim Diêu uit Frankrijk (voorzitter), Ana Maria Torra uit Spanje (vicevoorzitter), Rimo Loiv uit Finland (penningmeester), Krista Umbjarv uit Estonië (secretaris) en als algemene leden Marja Artamaa uit Finland, Patrizia Calvi uit Italië, Irena Kristan uit Slovenië, Sabine van Osta uit België en Els Rijneker uit Nederland. Alle leden worden aangesteld door de Internationale President, Tim Boyd.

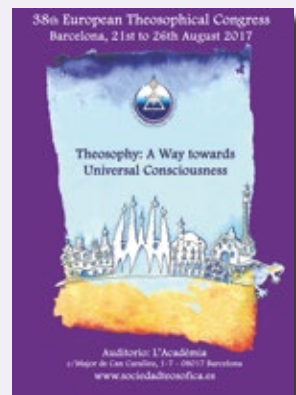
Het komende Europese Congres zal plaatsvinden in Barcelona, van 21 tot 26 augustus 2017, met als thema: *Theosophy: A Way towards Universal Consciousness*. Het congres vindt plaats in het auditorium van de academie voor medische en gezondheidswetenschappen, met verblijf in tweepersoons airconditioned studentenkamers. De internationaal president Tim Boyd is eregast en zal één van de inleiders zijn. Daarnaast zijn Fernando Álvares de Torrijos, Jenny Bakker, José Tarrago en Trân-Thi-Kim-Diêu sprekers.

Korte lezingen, ook in de vorm van symposia, worden gegeven door mensen vanuit de afdelingen van de EFTS.

Er wordt vanuit Nederland natuurlijk gerekend op een enorme delegatie! Misschien kunnen mensen gezamenlijk de reis aanvaarden, per auto, bus, trein of vliegtuig, gecombineerd met enkele dagen in Barcelona?

Zie ook: www.sociedadteosofica.es

Els Rijneker

door Saskia Campert, lid van de redactie van *Theosofia*.

Onlangs vroeg iemand mij tijdens een theosofische bijeenkomst of ik er ook zo'n moeite mee had om altijd maar vriendelijk en liefdevol te moeten zijn. Ik reageer verbaasd: *Hoezo moet je dat? Wie vraagt dat van je?*

De vraagsteller legt uit dat deze verplichting door de heersende religieuze en filosofische stelsels als een loodzware last op zijn schouders is gelegd.

Ik vraag hem om nadere uitleg en hij vertelt dat hij niet over één nacht ijs is gegaan. Hij bestudeert christendom, boeddhisme en theosofie. Steeds wordt er nadrukkelijk op gewezen dat vriendelijkheid, geweldloosheid, zelfverloochening en liefdevolle aandacht voor de medemens onontbeerlijke eigenschappen zijn. Allemaal mooi en aardig, maar bij zijn dagelijkse werkzaamheden bij een grote onderneming komt hij steeds verder in de knel. Zijn vriendelijke en begripvolle optreden wordt verkeerd geïnterpreteerd en leidt ertoe dat hij wordt opgescheept met saaie flut-klussen, terwijl anderen vrolijk doorstromen naar riante, interessante managersfuncties.

Ja, ik begrijp zijn probleem. Hij is niet de enige die daarmee worstelt. Hier in Nederland is het merendeel van de mensen opgegroeid met christelijke waarden, die je aansporen om 'je vijand na een klap op de ene wang, de andere wang toe te keren' (*Mattheus 5:38-39*). Ons wordt geleerd om ons aangedaan onrecht geduldig en zonder tegenspraak te dragen. Tijdens recente kerstvieringen viel mij weer op hoe alle voorgangers, zowel protestant als katholiek, de mensen aanspoorden om verdraagzaam te zijn, zich open te stellen voor anderen, respect te tonen en zichzelf weg te cijferen. Wie zich in het boeddhisme verdiept komt al snel tot de conclusie dat de wijze lessen aldaar vrijwel identiek zijn. Het boeddhisme adviseert ons immers te mediteren op gelijkmatigheid en liefde, want deze meditatie 'kan helpen onze natuurlijke bronnen van liefde aan te sporen en ze aan te wenden voor alle levende wezens' (Kathleen McDonald, *Leren Mediteren*).

Foto: Saskia Campert

Naast het Hīnayāna-boeddhisme (het kleine voertuig) waarbij de persoon zich voornamelijk richt op eigen bevrijding/verlichting, wordt vooral het Mahāyāna-pad (het grote pad) aanbevolen. Het Mahāyāna-pad houdt in dat men weliswaar zelf bevrijding/verlichting zoekt, maar deze in dienst stelt van anderen. Kortom, ook hier vinden we grote nadruk op zelfverloochening en liefdevolle, behulpzame aandacht voor anderen.

Theosofie bestrijkt een zeer breed terrein, maar één van de kernwaarden is toch wel erkenning van universele broederschap. Tolerantie, vriendelijkheid, altruïsme, geweldloosheid en mededogen zijn waarden die iedere rechtgeaarde theosoof hoog in het vaandel heeft staan (D. Audoin, *De Gulden Treden van Helena P. Blavatsky*).

Persoonlijk ben ik van mening dat bij al deze waardevolle adviezen wordt vergeten de mensen te wijzen op het verschil tussen onze innerlijke wereld en ons uiterlijke optreden. Ons uiterlijk gedrag hoeft niet altijd in overeenstemming te zijn met onze innerlijke gesteldheid. Ik kan uiterlijk zogenaamd héél boos doen om mijn kind te leren dat het niet zomaar de weg mag oversteken; innerlijk ben ik niet boos, maar bezorgd en vol liefde. Zo ook zien we Jezus de kooplieden in wilde razernij de tempel uit rammen (*Mattheus 21:12-13*), kennen we Zen-meesters die hun leerlingen met een stok slaan (Rinzai-school), en wat te denken van de Shaolin-monniken, regelrechte vechtersbazen?

We lezen in *The Secret Doctrine Commentaries, The Unpublished 1889 Instructions*, hoe mevrouw Blavatsky haar studenten zonder enige schroom 'flapdoodles' (domkoppen) noemt. Wie kent niet de felle bewoordingen waarmee zij onder meer in *De Geheime Leer* haar tegenstanders en misstanden bestrijdt? Haar woedeaanvallen zijn dan ook berucht.

Geen van bovengenoemde personen blijkt zich als een mak schaap te gedragen, geen van hen neemt een blad voor de mond. Zij voelen blijkbaar niet de verplichting om altijd vriendelijk en liefdevol te moeten zijn, maar beseffen dat krachtig, of zo u wilt onvriendelijk, optreden soms nodig is. Het is daarbij van essentieel belang om op te treden vanuit een vredig en liefdevol innerlijk. Blijf innerlijk positief, liefdevol en zonder wrok, maar wees tegelijkertijd niet bang om hard op te treden als de situatie daarom vraagt.

Mijn antwoord aan de vraagsteller is dus: nee, ik voel me niet verplicht om altijd vriendelijk en liefdevol op te treden. Ook jij hoeft je hiertoe niet verplicht te voelen. Op ons bescheiden niveau leert een mens sneller als hij even met zijn neus op de feiten wordt gedrukt. Ook voor mij en jou geldt immers dat het goed is als we horen dat we anderen - vaak zonder het te beseffen - storen of kwetsen. Even ben je dan misschien uit het veld geslagen, net als door de stokslag van de Zen-meester, maar daarna wordt communiceren en samenwerken eenvoudiger.

Conclusie: wees niet bang om 'je mannetje te staan'. In *De Gulden Treden* spreekt mevrouw Blavatsky ook van *een dapper opkomen voor onze principes* en *een onverschrokken verdediging van hen die onrechtvaardig worden aangevallen*. We kunnen ons dus gesterkt weten als we soms krachtig van ons laten horen. Belangrijkste aandachtspunt daarbij blijft steeds om *innerlijk* rustig, vriendelijk en liefdevol te blijven.

Snapshots van de Adyar conventie

Bestuurstafel

Van de bestuurstafel – maart 2017.

Van zaterdag 31 december 2016 tot en met donderdag 5 januari 2017 werd in Adyar, India, de 141e 'International Convention' gehouden, met het thema *Beyond Illusion: A Call to Unity* (Illusie overstijgen: een oproep tot Eenheid).

De internationale president opende met de volgende woorden:

Wij mensen zijn gecompliceerde wezens. Elk moment zijn er veelvuldige innerlijke en uiterlijke stemmen die onze aandacht vragen, en de krachtige gewoonten die wij door de jaren heen voor onszelf hebben gevormd sturen ons continu van de ene sensatie naar de andere, van de ene gedachte naar de andere, en van oordeel naar oordeel. Dualiteit en het heen en weer gaan tussen haar polen is het overheersende kenmerk van onze werkelijkheid. Of we het nu maya, samsara of illusie noemen, het is onze geconditioneerde respons geworden waarmee we de wereld zien.

Grote leraren zijn onder ons gekomen die ons een andere mogelijkheid willen laten zien. Onze eigen zeldzame ervaringen van onzelfzuchtigheid en transcendente ervaringen van vrede bevestigen voor ons de waarheid van hun eeuwige wijsheid. Er is een andere manier om de wereld te zien en te ervaren, een andere visie die onze gewoonlijke zienswijze overstijgt. Als we onze ingesleten gedachtepatronen inzien, kunnen we onze gebondenheid verbreken. "Een kern van broederschap te vormen" is de uitnodiging om alles nieuw te zien. Het is een oproep tot eenheid.

Foto: Dr. C. Rajasekhar

Dr. C. Rajasekhar, Indiaas ambassadeur, onder andere in Tokio, was de eerste spreker, met de Besant Lezing *Learnings of life*. Als bestuurslid van de Indian Council for Cultural Relations (ICCR) kondigde hij aan dat dit belangrijke instituut voornemens is om het complete oeuvre van Annie Besant uit te geven. Zij is nog steeds zeer bekend en geliefd in India vanwege haar aandeel in het verkrijgen van de onafhankelijkheid. Andere opmerkelijke lezingen waren *De religies van de toekomst* door Vicente Hao Chin Jr. en de Theosophy-Science Lecture *Beyond the brain: the unifying force of consciousness* van gastspreker Mevr. Dr.

Sangeetha Menon uit Bangalore. En nog vele andere boeiende lezingen die u kunt volgen op YouTube. Zie meer op www.ts-adyar.org waar ook foto's en verslagen te vinden zijn. Ook het kunstzinnige aspect ontbrak niet: zo werden we

Foto: Kinderkoor

diverse malen verrast, onder andere door een kinderkoor van meer dan driehonderd kinderen, een feest! We leerden op een andere avond dat de westerse viool een plaats in de Indiase muziek heeft ingenomen toen twee virtuoze violisten, zittend met twee tablaspelers ons hun ongelooflijke tonen lieten horen, en uiteraard was er ook weer Indiase dans om van te genieten.

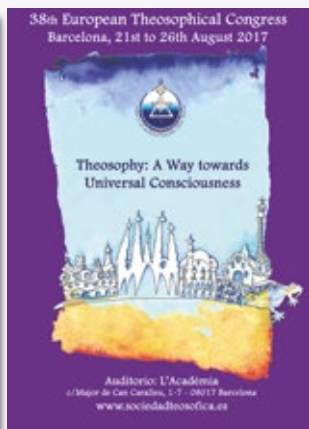
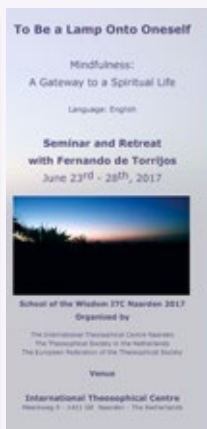
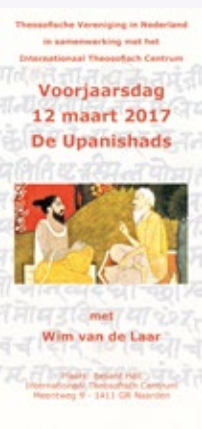
Bestuurstafel

Foto: Van links naar rechts: De viool in de Indiase muziek, Openingsceremonie en sporen van de cycloon

Wat kunnen we de komende twee kwartalen aan evenementen verwachten in Naarden?

- Op 5 maart 2017 een symposium met Tim Boyd, Vic Hao Chin Jr. en diverse andere internationale theosofische sprekers.
- Op 12 maart 2017 de TVN Voorjaarsdag over *De Upanishads* met Wim van de Laar.
- Op 3 juni 2017 de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de TVN.
- Van 23 tot 28 juni 2017 het seminar en retreat over *Mindfulness: A Gateway to a Spiritual Life To be a Lamp Onto Oneself* met Fernando de Torrijos.
- Van 21 tot 26 augustus 2017 het 38e Europese Congres in Barcelona, *Theosophy: A Way towards Universal Consciousness*.

Over deze evenementen vindt u details op de websites
www.theosofie.nl
www.itc-naarden.org
www.ts-efts.eu

Wim Leys, voorzitter TVN

Adressen Theosofische Vereniging

Secretariaten van loges (l) en centra (c), (b) = met bibliotheek

- Amersfoort (l,b):** Marian van der Pijl, M.Rossaartpad 8, 3813 CV Amersfoort
033 480 5653 - E-mail: amersfoort@theosofie.nl
- Amsterdam (l,b):** Mw. M. Polman - 020 420 3030
E-mail: logeamsterdam@xs4all.nl
Website: www.amsterdam.theosofie.nl
- Apeldoorn (c):** Mw. M.W. Meek-Mennega, Burg. Tutein Noltheniuslaan 3
7316 BD Apeldoorn - 055 522 1983
E-mail: apeldoorn@theosofie.nl
Website: www.apeldoorn.theosofie.nl
- Arnhem (l,b):** Secretariaat: Brugstraat 7, 6811 MB Arnhem
026 351 5355 - E-mail: arnhem@theosofie.nl
Website: www.theosofiearnhem.wordpress.com
- Assen (c):** Mw. B. Kicken, Liniekampen 38, 7873 BT Odoorn
0591 227920 of 06 2847 9127 - E-mail assen@theosofie.nl
Website: www.theosofie-assen.blogspot.nl
- Eindhoven (c):** Dhr. G.J.E.M. van den Boorn, Vier Gemalen 8, 5294 NE
Gemonde - 073 551 0311 - E-mail: gboorn@gmail.com
- Groningen (l,b):** Marjan Snakenborg. Meulhoek 50, 8381 BD, Vledder
0521 851812 - E-mail: m.j.snakenborg@gmail.com
www.loge-groningen.blogspot.nl
- Den Haag (l,b):** Jaap Trouw, Aronskelkweg 26-C, 2555 GK Den Haag
070 397 5071 - E-mail: denhaag@theosofie.nl
Website: www.denhaag.theosofie.nl
- Haarlem (c):** Dhr. A Robinson, Rollandstraat 3, 2013 SL Haarlem
023 532 3193
- Leeuwarden (c,b):** Mw. J.H.E. de Grijjs-Mulder, Lepeltjesheide 85
8471 WC Wolvega, 0561 614 067
- Naarden (l,b):** Jan Rietdijk, Valkeveenselaan 19, 1411 GT Naarden
035 694 1898 - E-mail: TV-Afd.Naarden@xs4all.nl
- Rotterdam (l,b):** Mw.W. Kalkman-Verschoor, Schuwacht 256,
2941 EK Lekkerkerk - 0180 523 455
E-mail: tvnrotterdam@versatel.nl
- Utrecht (l,b):** Ellen Hakkaart, Kruisstraat 307, 3581 GK Utrecht
06 2688 4240 - E-mail: secr.logeutrecht@gmail.com
Website: www.utrecht.theosofie.nl
- Zwolle (c,b):** Mw. L.L.C. Kuiper, Willemsvaart 1-604, 8019 AA Zwolle
038 453 1384 - E-mail: wieskuiper@home.nl

Overige adressen:

- Landelijk voorzitter** Sabine van Osta - Geuzenplein 8, B-1000 Brussel
0032 486 631997 - E-mail: sabine_van_osta@hotmail.com
- België:** Milisstraat 22, B-2018 Antwerpen - 0032 382 74362
- Loge Antwerpen:** Busken Huetstraat 5, B-2050 Antwerpen
E-mail: info@logewittelotus.be
Website: www.logewittelotus.be
- Loge Witte Lotus:** Beke 39, B-9950 Waarschoot
Website: www.theosofiegent.be

Secretariaat, Uitgeverij en Theosofische boekhandel Adyar, Bibliotheek

Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
Telefoon 020 6765672
E-mail: info@theosofie.nl
Website: www.theosofie.nl
Facebook:
Theosofische Vereniging in Nederland
Open:
woensdag t/m zaterdag
van 13:00 - 17:00 uur

Hoofdbestuur

Wim Leys (voorzitter)
06 3374 0008
Guido Lamot (vicevoorzitter)
Sandra van Dalen (secretaris)
Dick Iedema (penningmeester)
010 451 2368
Loes Moreno Benseny-Frikken

Lidmaatschap

Contributie € 72,-
(incl. Theosofia)
gezinsleden € 36,-
(zonder Theosofia)

Aanmeldingsformulieren zijn bij het secretariaat verkrijgbaar of via de website.

Betalingen

t.n.v. Theosofische Vereniging in Nederland, Amsterdam
ING - IBAN:
NL31 INGB 0000 1919 10
BIC: INGBNL2A

Internationaal

Theosofisch Centrum

Valkeveenselaan 19
1411 GT Naarden
035 694 5121
E-mail:
info@itc-naarden.org
Website:
www.itc-naarden.org

The Theosophical Society (Adyar)

The Theosophical Society (TS) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. De TS heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India, en is actief in zestig landen; de Theosofische Vereniging in Nederland is de Nederlandse afdeling van de TS. Om verwarring met andere theosofische groepen te voorkomen wordt in *Theosofia* achter de officiële naam 'The Theosophical Society' tussen haakjes '(Adyar)' vermeld.

The Theosophical Society (Adyar) bestaat uit studenten die bij iedere religie aangesloten kunnen zijn, of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging onderschrijven (zie achterkant omslag), dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging, dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen.

Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar waarheid. Zij zijn van mening dat waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen.

Zij zien waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma dat wordt opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aannames. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen. Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de goddelijke wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om goddelijke wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals waarheid het doel is, is vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden.

Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde.

Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de wetenschap van de geest terug, door de mens te leren de geest te zien als zijn werkelijk zelf, en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan.

Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen, zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de TS bestuderen deze waarheden, en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Foto: Koor met meer dan 300 kinderen tijdens de Adyar Conventie

Doeleinden van The Theosophical Society (Adyar):

Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.

Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.

Het onderzoeken van onverklaarde natuurwetten en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

Wilt u deze *Theosophia* digitaal bekijken ?
scan de QR code hiernaast
of ga naar

www.theosofie.nl/tijdschrift-t/editie-2017/maart